Jaargang 115. Vrijdag, 5 September 1856. No. 107.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* maken bekend, dat met den 1sten September 1856 tot **ONTVANGER** dier Gemeente is aangesteld de Heer Mr. **GIJSBERT HENDRIK DE RANITZ.**

GRONINGEN, 3 September 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: VAN UILDRIKS, *L. S.*

Aanbesteding.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens door hunnen GECOMMITTEERDE, in bijzijn van Mr. J. L. TRIP, Rentmeester van de Stads-Veenen en *Ter Apel*, bij *enkele inschrijving* aan te besteden:

Het AANLEGGEN van een **KUNSTWEG** van GRIND of VERBRIJZELDE KEIJEN in den Weg of Aardebaan van de KLAPBRUG bij het BOVENSTE VERLAAT in de *Wildervank* langs het *Stads Nieuwe Kanaal* tot de KLAPBRUG over de 1ste VEENHUIZER DOORSNIJDING, lang, met inbegrip der Klapbruggen, 8940 ellen.

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen van af den negenden September ter lezing worden gelegd, behalve ter SECRETARIE dezer Gemeente, ten KANTORE van den opgemelden RENTMEESTER te *Groningen* en bij den Heer R. REIJNDERS S.ZN., Opzigter van de Stads Veenen te *Stads-Kanaal*, bij welke tevens nadere inlichtingen zijn te bekomen: te *Groningen* in DEN DOELEN, en bij de Kasteleins UITHOFF, EEKHOFF, TEN HAVE, Wedw. BONTEKOE en de Wedw. DE JONGE, alle aan de Groote Markt; bij TIDDENS in de *Korenbeurs*, PLAAT in het *Blaauwe Paard*, VISSERS in *de Zon*, J. A. HEIKENS in *de Zwaan*, bij de Wedw. N. DE MULDER in het *Wapen van Amsterdam*, bij de Wedw. RASKER op den hoek van het *Ameland*, in de STADS HERBERG en in de SLINGERIJ buiten de Apoort, bij den Kastelein MIDDELKOSTER bij de Ebbingepoort, en bij R. R. ELEMA in *de Altena*, te *Zoutkamp* bij den Kastelein S. H. WOLDRINGH, te *Warfhuizen* bij A. NANNINGA, te *Winsum* bij de Erven WIERSEMA, te *Bedum* in het GEMEENTEHUIS, te *Onderdendam* in het ZIJLVESTERHUIS en bij den Kastelein JAN KNOOP PATHUIS, te *Appingedam* bij de Kasteleins EVERS, WIERSUM en HOUWING, te *Delfzijl* bij de Kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK, HEMMES, S. J. DE VRIES en VAN GOOR, te *Ten Boer* in het GEMEENTEHUIS, te *Termunterzijl* bij den ZIJLWAARDER, te *Martenshoek* bij de Wedw. MEURS, te *Zuidbroek* bij den Kastelein MONKHORST, te *Winschoten* bij Mejufvr. WISSEMAN en den Kastelein N. HEMMES, te *Nieuwe Schans* bij A. J. VERNIERS VAN DER LOEFF, te *Veendam* en *Wildervank* in de GEMEENTEHUIZEN, te *Stads-Kanaal* bij den den Verlaatsmeester J. J. HUIZINGA, te *Bareveld* bij R. H. NIEBOER, te *Grijpskerk* bij de Wedw. DE BOER, te *Zuidhorn* in het GEMEENTEHUIS, te *Noordhorn* bij den Kastelein A. H. WIERINGA, te *Usquert* en te *Oude Pekela* in het GEMEENTEHUIS.

De op zegel geschreven Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig de algemeene Voorwaarden, moeten vóór of uiterlijk op Donderdag den achttienden September 1856 aan het Raadhuis worden bezorgd.

De opening der Biljetten en de provisionele toewijzing aan den laagsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op Vrijdag den 19den September 1856, des voormiddags te tien uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis.

GRONINGEN, 29 Augustus 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

AFGIFTE VAN AL DE PATENTEN,

van af den 1sten tot en met den 13den September 1856.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* roepen bij deze op:

I. Al de **PATENTPLIGTIGEN**, waaronder ook de SLIJTERS, TAPPERS, KROEGHOUDERS en KOFFIJHUISHOUDERS, vermeld onder nos. 37, 38, 39 en 40 van Tabel 14, gevoegd bij de Wet van den 21sten Mei 1819 (*Staatsblad* no. 34) die zich in de PRIMITIEVE BESCHRIJVING van het dienstjaar 18$\frac{56}{57}$ ter bekoming van PATENT hebben aangegeven;

II. Zij die als MEDETEEKENENDE DEELGENOOTEN van een PATENT of AFSCHRIFT daarvan moeten zijn voorzien:

Om hunne PATENTEN of AFSCHRIFTEN daarvan, van MAANDAG den 1sten tot en met ZATURDAG den 13den September 1856, met uitzondering van den Zondag, telkens des voormiddags van 10 tot 12½ uur, onder opgave van de roode letter en het nommer hunner Woning, van de KAMER der ZETTERS op de bovenste verdieping van het RAADHUIS, in persoon te komen afhalen.

De SLIJTERS, TAPPERS, KROEGHOUDERS en KOFFIJHUISHOUDERS worden tevens herinnerd, dat bij art. 2 der Wet van den 24sten April 1843 (*Staatsblad* no. 16), onder anderen is bepaald, dat aan hen het PATENT niet zal worden afgegeven, en zij het daarbij uitgedrukt bedrijf niet zullen mogen uitoefenen, dan nadat de HELFT van hunnen AANSLAG over het LOOPENDE DIENST JAAR en het VERSCHULDIGDE over het AFGELOOPEN DIENSTJAAR ten VOLLE zal zijn voldaan; weshalve zij de KWITANTIE voor het VERSCHULDIGDE over het VERLOOPEN DIENSTJAAR, benevens de KWITANTIE van hetgeen door hen op hunnen AANSLAG van dit JAAR is betaald, zullen moeten vertoonen. *Wijders wordt ter kennis van de LAATSTE PATENTPLIGTIGEN gebragt, dat de PATENTEN niet aan hunne HUIZEN zullen worden rondgebragt; terwijl zij verder worden gewaarschuwd, dat zij, op AANVRAGE hun PATENT niet kunnende VERTOONEN, zich blootstellen aan de BOETE vastgesteld bij art.* 32 *der Wet op het Patent van den 21sten Mei* 1819.

Al de onafgehaalde PATENTEN of AFSCHRIFTEN van dezelve, met uitzondering van die der SLIJTERS, TAPPERS, ENZ., zullen, na verloop van laatstgenoemden dag, worden gesteld in handen van de Deurwaarders der Directe Belastingen, ten einde door hen, ingevolge art. 2 van Zijner Majesteits besluit van den 17den December 1820, aan de huizen de belanghebbenden te worden bezorgd, onder genot van 16 Cent; — terwijl aan hen tevens voor ieder afschrift van een' Medeteekenenden Deelgenoot, wegens Zegelgeld, zal moeten worden betaald 34½ Cent.

GRONINGEN, 30 Augustus 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Begrooting.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* doen te weten, dat de **BEGROOTING** dier Gemeente voor het jaar 1857, op de SECRETARIE der Gemeente voor een ieder ter inzage is nedergelegd, en aldaar in afschrift, tegen **betaling der kosten**, algemeen verkrijgbaar gesteld.

GRONINGEN, 1 September 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

AFKOOP VAN GRONDPACHTEN.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeeete *Groningen* brengen ter kennis van degenen, wie zulks aangaat, dat de RAAD, bij resolutie van den 14den Junij l.l., no. 5, onder anderen heeft besloten, dat de aan deze Gemeente verschuldigde **GRONDPACHTEN** in den loop van het aanstaande najaar in **publieke Veiling** zullen worden gebragt, doch dat die GRONDPACHTEN intusschen door de Eigenaren der Panden ieder voor zijn Erf kunnen worden **afgekocht** naar den koers van **4 ten honderd** voor zooveel betreft de Grondpachten **boven de drie gulden**, en naar **5 ten honderd** ten aanzien der Grondpachten van **drie gulden** en **daarbeneden;** weshalve BURGEMEESTER en WETHOUDERS een' ieder, die aan de Gemeente grondpacht betaalt wegens een bij hem in bezit zijnde Erf, en die tot gemelden afkoop genegen mogt zijn, uitnoodigen, om daarvan op de SECRETARIE der Gemeente schriftelijk aangave te doen vóór den **1sten October** aanstaande.

GRONINGEN, 21 Augustus 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NIEUWSTIJDINGEN.

NEDERLANDSCH OOSTINDIE.

BATAVIA, 10 Julij.

De laatste berigten per overlandmail geven ook weder een overzigt van de verrigtingen van Zr. Ms. zeemagt in Oost-Indië, waaruit wij met genoegen ontwaren, dat onze zeemagt voortgaat met het opsporen der zeeschuimers die de wateren daar zoo onveilig maken. Groot zijn reeds de diensten die de stoomvaart aan Indië heeft bewezen, om ons gebied van die plaag te zuiveren. Maar er blijft nog steeds veel te doen over, zoodat de meest mogelijke waakzaamheid noodig is om het kwaad niet telkens te zien herleven.

Op de laatste expeditiën heeft men geene ontmoetingen met zeeroovers gehad.

Van eenen anderen aard was de togt van het fregatschip *Prins Frederik*, kommandant *van Spanjaard*, naar den Sultan van Atji, op de Noordelijke punt van Sumatra, waaromtrent wij het volgende aan de *Utr. Ct.* ontleenen: »Het fregat is den 13den Maart te Padang, de hoofdstad van Sumatra's westkust, aangekomen en zette den 25sten den togt naar Atji voort, den commissaris (ambtenaar 1ste klasse) *J. J. Nieuwenhuisen*, met 2 inlandsche schrijvers en eenige geschenken voor den Sultan en zijne radjas hebbende aan boord genomen. Te Sinkel, de laatste door ons op die kust bezette post, nam men een' loods en te Tampat Toean een' tolk mede. Eerst den 17den April kwam het fregat op de reede van Atji. De Sultan ontving den commissaris, die een' brief kwam brengen van generaal *v. Swieten*, gouverneur van Sumatra's Westkust, slechts noode.

»Driemaal gaf hij te kennen den Nederl. afgevaardigde te zullen ontvangen, maar toen deze de eerste maal aan land kwam, wendde de Sultan ziekte voor, bij de tweede maal werd hij door een inlandsch feest bezig gehouden, en de derde maal zond hij een' zijner dienaars, om met den commissaris te spreken. Eerst daarna ontving hij den commissaris en maakten ook de kommandant van 't fregat met eenige officieren hem hunne opwachting. Hij ontving allen wel, ofschoon koel, en weigerde het geschenk aan te nemen, dat men voor hem had medegebragt, zijnde eene pendule, waarop twee bronzen beeldjes waren aangebragt, omdat, naar hij opgaf, zulk eene voorstelling met zijne godsdienst streed. Het fregat had steeds geladen batterijen, en de schildwachten op dek waren voortdurend met scherp geladen geweren voorzien.

»Op de terugreis deed men nog onderscheidene plaatsen aan, om er de radjah's geschenken aan te bieden, maar slechts enkelen namen die aan; de overigen wendden ziekte of feesten voor, om in geen betrekking te treden. De Sultan heeft evenwel nog twee brieven medegegeven, een aan den gouverneur-generaal en een aan den gouverneur van Sumatra's Westkust. Of het doel van den togt hiermede bereikt is, durf ik niet te zeggen.

»De luit. ter zee 2de kl. *Schuurman* vertrekt naar Holland. Te Nias heeft deze zich uitnemend gedragen en moet aan hem vooral het behoud te danken zijn van een corps infanterie, sterk 150 man, dat daar voor den vijand met eenige overhaasting heeft moeten wijken. De *Padang* en *Banda* waren te Nias gestationeerd geweest, om er de oproerige bevolking te beteugelen."

INDIE en CHINA.

Aan de Londensche *Times* wordt uit Calcutta, onder dagteekening van den 17den Julij j.l., geschreven, dat het Indische gouvernement bepaaldelijk besloten heeft, eene wet te maken, waarbij de veelwijverij in Bengalen verboden wordt, behoudens sommige uitzonderingen.

— De berigten uit China (Hongkong den 10den Julij) luiden ongunstig voor de partij des Keizers. De opstandelingen hebben in den laatsten tijd bijna overal voordeelen behaald op de keizerlijke vloten en legers. In Kwangsi o.a. hebben de keizerlijken op nieuw eene belangrijke nederlaag geleden, en dien ten gevolge was uit Canton versterking van troepen derwaarts gezonden. In de laatstgenoemde stad en hare omstreken bleef het rustig. — Niettegenstaande al de inwendige beroeringen is China steeds in staat, om eenen ruimen voorraad van thee voor den Europeschen handel te leveren.

AFRIKA.

Uit Alexandrië wordt van den 21sten Aug. gemeld, dat de oogst uit verschillende streken van Egypte in groote hoeveelheden naar die hoofdstad gezonden werd, terwijl bovendien de vooruitzigten op den nieuwen oogst zeer gunstig waren.

NOORD-AMERIKA.

Als een vervolg of liever tot aanvulling van hetgeen wij in ons vorig nommer aangaande de presidentskeuze in de Vereenigde Staten hebben gezegd, ontleenen wij aan een schrijven in de Londensche *Times* nog het volgende:

»De kamp om het presidentschap kan thans, meer dan ooit vroeger, een strijd tusschen het noorden en het zuiden der Unie genoemd worden. Indien de heer *Fremont* verkozen wordt, zal het alleen door de stemmen van het noorden zijn en in spijt der zuidelijke staten. Tot nog toe was de president meestal een man, die noordelijke en zuidelijke stemmen op zich vereenigen kon, die door het zuiden niet als een verklaard vijand aangemerkt werd, en die het noorden niet van zich vervreemd had door al te grooten ijver voor de zaak der slavernij: de slavernij-kwestie toch is het voorname punt, waarover bij de presidentskeuze eigenlijk strijd gevoerd wordt. Tot hiertoe is het telkens mogelijk geweest een vergelijk dienaangaande te treffen; nu schijnt eene dadelijke beslissing van het geschil schier onvermijdelijk. Maar ook nu heeft de tegenstand tegen de slavernij, althans bij de gematigde aanhangers van den heer *Fremont*, vooreerst geen ander doel dan te beletten, dat de slavernij zich uitbreide en in Kansas gevestigd worde. Waar de slavernij nu eenmaal wettiglijk gevestigd is, wil de groote meerderheid der republikeinsche partij de slavenhouders ongemoeid laten; hierom vooral mag men verwachten, dat het door de verkiezing van den heer *Fremont* niet zou komen tot eene verbreking der Unie, waarmede ook thans weder, gelijk zoo dikwerf, door kampvechters van het zuiden gedreigd wordt.

»Zoo als de kans nu staat, schijnt de heer *Buchanan* het te zullen winnen, tenzij de staten Pensylvanië en New-Jersey den heer *Fremont* toevallen, hetgeen alleen mogelijk is wanneer hij aldaar de stemmen verkrijgt van degenen, die er thans den derden mededinger, den heer *Fillmore* (den kandidaat van de Knownothings of oud-Amerikaansche partij) ondersteunen. Doch vóór de maand November aanstaande kan er in de ingewikkelde huishouding der Noord-Amerikaansche staatspartijen nog ligtelijk eene of andere gebeurtenis plaats grijpen, waardoor de kansen geheel veranderd worden."

De berigten uit New-York loopen tot den 20sten Augustus, waarmede men verneemt dat het congres den 18den verdaagd was, zonder dat het gevraagde crediet voor het leger was toegestaan. De president had onmiddellijk eene proclamatie geteekend, waarbij het congres in eene buitengewone zitting tegen den 21sten wordt bijeengeroepen. In deze proclamatie komt onder anderen het volgende voor: »Aangezien het congres, zonder te letten op de vijandelijkheden, waaraan zich op de verwijderde grenzen verschillende Indiaansche stammen overgeven, of op de eventualiteiten, *welke aan een anderen kant, den openbaren vrede bedreigen*, zich verdaagd heeft, zonder in de uitgaven van het leger te voorzien, en dus het uitvoerend bewind buiten staat heeft gelaten zijn' pligt te vervullen, voor hetgeen aangaat de verdediging en de veiligheid van het vaderland; — aangezien er dus eene buitengewone beweegreden bestaat om de beide kamers van het Huis te doen vergaderen, zoo roep ik bij deze genoemde kamers bijeen;" enz.

De reden waarom het Huis van Volksafgevaardigden het budget voor de landmagt niet wilde inwilligen, lag hierin, dat het de verzekering wilde hebben, dat de slavenhouders in de landstreek Kansas zouden worden belet de slavernij gewelddadig te vestigen, welke zekerheid niet werd gegeven. Men zegt thans, dat de president *Pierce* in de buitengewone zitting eenige inwilligingen aan de meerderheid van het Huis der Volksafgevaardigen zou doen, en haar waarborgen geven tegen het gevaar dat de landstreek Kansas met gewelddadige middelen voor de zaak der slavernij gewonnen worde: dit werd althans door velen waarschijnlijk geacht, omdat de president nu gezien heeft dat het Huis zulke waarborgen volstrekt verlangde en anders aan zijn gouvernement geene bevoegdheid wilde geven om over de eedgenootschappelijke troepen te beschikken.

Overigens hadden reeds vele leden Washington verlaten en betwijfelde men het of men er genoeg bijeen konde brengen om eene buitengewone zitting te houden.

Die landstreek Kansas, die ook nu weder aanleiding heeft gegeven tot bovengenoemde weigering, baart niet ten onregte aan velen zorg. Juist bij het afzenden van bovenstaande berigten uit New-York werd per telegraaf uit Kansas vernomen dat in den nacht van den 18den Aug. ruim tweehonderd voorstanders van de afschaffing der slavernij de stad Franklin hadden aangevallen, die door een veel kleiner getal voorstanders der slavernij verdedigd werd. Het gevecht duurde vier uren; vier voorstanders der slavernij en seventien abolitionisten werden gedood; deze laatsten stichtten brand in een der openbare gebouwen en trokken af, na zich van het geschut der stad te bebben meester gemaakt. Den volgenden dag werd de stad door een honderdtal manschappen van het leger der staten bezet.

De overige tijdingen uit Amerika betreffen den oogst en luiden seer ongunstig. Geweldige stormen en regens hebben, zoo wel aan het koren, als aan de suiker en het katoen, veel nadeel berokkend, terwijl verscheidene personen omgekomen zijn.

RUSLAND.

De opvallende voorkomenheid, waarmede de Fransche gezant, graaf *de Morny*, in Rusland wordt ontvangen, steekt Oostenrijk dan maar eens vrij wat in de oogen, wiens gezant, graaf *Esterhazy*, met zulk eene buitengewone pracht was toegerust, dat hij in de eerste plaats meende aanspraak te mogen maken op de hulde en vriendschapsbetooningen van het Russische hof. En nu te zien, dat graaf *de Morny* blijkbaar met de meeste achting wordt bejegend, neen dat verwekt een spijt, die slechts met moeite kan worden verkropt. Zie hier hoe een invloedrijk persoon bij het Weener kabinet zich daaromtrent uitlaat:

»Wij verwonderen ons niet over de vriendelijkheid van het Russische hof jegens den persoonlijken vriend van *Lodewijk Napoleon*, maar wij hadden niet verwacht dat in Petersburg zoo open en zonder terughouding de voorliefde voor den tegenwoordigen overweldiger van den Franschen troon zou worden aan den dag gelegd. Klaarblijkelijk is men er thans in Rusland op uit alles te doen, wat de vriendschappelijke stemming jegens de Franschen vermeerderen en wat den trotsch van den bewerker des oorlogs en vredes aan de Seine vleijen kan. Wat kan het Russische kabinet daarmede beoogen? Wil het het Parijsche traktaat doen springen? Wil het, voordat nog de hoofdvragen van dat traktaat door de commissiën zijn beslist, den schijnbaar meest invloedrijken tegenstander aan zijne zijde verbinden? Of ziet de Moskowitische politiek iets verder op toekomstige gebeurtenissen, op toekomstige verbonden en Europesche congressen? Zal het Erfurter programma van den eersten *Napoleon*, zooals het met den eersten *Alexander* was besproken, door den thans levenden *Napoleon* en *Alexander* in vervulling gebragt worden? Zullen die beide Keizers zich tot een aanvallend en verdedigend verbond tegen midden-Europa verbinden? — Voorloopig schijnen de plannen van het Petersburger hof niet zoo ver te reiken. Men gelooft daar het allerminst aan de vaste duur van de nieuwe Napoleontische dwingelandij, maar het doet den Russischen beheerscher goed, juist dien heerscher thans de grootste hoogachting te bewijzen, die trots zijn twijfelachtigen stamboom zoo spoedig de volken en vorsten van Europa tegen den lang gevreesden Noordschen kolossus te vereenigen en voor zich zelven den voorrang bij de beraadslagingen der groote mogendheden te verwerven wist. Men bukt zich slechts zoo diep voor den voormaligen gevangene van Ham, om met te meer trotsch en ironie op de andere mogendheden te kunnen neerzien, die den stamverwanten vriend in het Noorden zoo trouweloos verlieten om eene alliantie aan te gaan met den neef van een door geheel Europa in den ban gedanen usurpator."

Waar dergelijke taal gehoord wordt kan men nog weinig vertrouwen stellen op een altijddurenden vrede; zoolang dergelijke gezindheden bestaan is er nog altijd weinig noodig om het smeulend vuur in ligtelaaije vlam te doen uitbarsten. Doch wij willen niet te veel gewigt hechten aan de smadelijke taal, die thans in Oostenrijksche zoowel als Engelsche dagbladen dagelijks wordt gehoord en veel liever vertrouwen, dat, zoo geene meer edele bedoelingen, toch het eigenbelang de overmagtige volkeren zal terughouden van dwaze stappen, nadat zij zoo pas de nadeelen en verschrikkelijkheden van den oorlog in al hunne uitgestrektheid hebben aanschouwd.

TURKIJE.

De *Morning-Post* berigt dat de Engelsche oorlogsschepen in de Zwarte zee zullen blijven, tot dat alle bepalingen van het Parijsche vredestraktaat zullen zijn tot uitvoering gebragt. De tegenwoordigheid dier bodems in genoemde zee, zal, zoo meent dat blad, tot de spoedige naleving van alle punten van het traktaat veel kunnen bijdragen.

De *Presse d'Orient* geeft opheldering van het oponthoud, hetwelk met de overgave van Kars heeft plaats gehad, en spreekt Rusland vrij van eenige oneerlijke bedoeling.

— De rooverijen, welke aan de orde van den dag zijn in de provinciën van Adrianopel, Widdin, Silistria, Rumelie, Thessalonica, Janina en Frecala, hebben aanleiding gegeven tot het uitvaardigen van een keizerlijken firman tot het te keer gaan

dier ongeregeldheden. De gouverneurs dier provinciën zijn van buitengewone en zeer uitgebreide volmagten voorzien, en speciale geregtshoven ingesteld in elke provincie, ten einde vonnis te vellen over de personen, die wegens rooverij, moord of verzet tegen de gestelde autoriteiten zijn gevat. Zoo de gearresteerde schuldig wordt bevonden, zullen de hoven, met keizerlijke commissarissen aan het hoofd, doodvonnissen vellen zonder appèl of verzoek om gratie.

— Krachtens het vredesverdrag komt Moldavië weder in het bezit van een gedeelte van Bessarabië, welks grenspunten bij de vredesonderhandeling vastgesteld zijn en thans nader worden geregeld. Het bestaat in eene strook gronds van 1,125,000 bunders oppervlakte. Tot nog toe was Moldavië 4,720,000 bunders groot, het zal voortaan 5,845,000 bunders meten, dat is even veel als Boheme, als Griekenland met de Ionische eilanden, als het koningrijk Saksen, en veel meer dan België.

Het door Rusland afgestane gedeelte van Bessarabië is niet het vruchtbaarste, maar het bevat den oever van den Donau, vijf steden en daaronder drie havens, Kilia, Ismaïl en Reni, die uit het oogpunt der staatkunde, des handels en der krijgskunst inderdaad belangrijk zijn.

Moldavië had in den tijd van zijne grootste magt, in het jaar 1350, eene uitgestrektheid van tien millioen bunders. Sedert is het gedurig het tooneel van verschrikkelijke oorlogen tusschen Polen, Hongarije, Turkije en Rusland geweest. In 1529 werd het aan de Turksche Porte cijnsbaar, en vervolgens gedurig door de legers der oorlogvoerende mogendheden overheerd. In 1777 ontnam Oostenrijk aan Moldavië een gedeelte van de landstreek Bukowina, hetwelk nu den kreits Czernowitz uitmaakt. Rusland ontnam in 1812 aan Moldavië de geheele landstreek Bessarabië, en gaf aan hetzelve als grens eene linie, die uit krijgskundig oogpunt voor Moldavië zeer onvoordeelig was. Het Parijsche vredesverdrag brengt het grondgebied van Moldavië weder tot zes tienden van den omvang, dien het in de veertiende eeuw had, en vermeerdert zijne bevolking met omtrent 180,000 zielen.

— De vijandelijkheden tusschen de Turken en Montenegrijnen zijn op nieuw hervat en dreigen van uitgebreiden omvang te zullen worden. Turkije trekt eene aanzienlijke strijdmagt in Albanië bijeen, en de vereenigde pogingen der Engelsche en Fransche consuls hebben nog geen ander gevolg gehad dan eene tijdelijke wapenschorsing. De toestand van Bosnië, hetwelk aan twee kanten door de Oostenrijksche landen is ingesloten, wordt zeer onrustbarend. De dagbladen van Belgrado hangen een droevig tafereel op van den toestand dezer provincie.

Vorst *Daniëlo* heeft alle Montenegrijnen, die zich buiten hun vaderland bevinden, opgeroepen, om voor het einde van September huiswaarts te keeren, zoo zij hunne regten van staatsburgers niet verliezen en hunne goederen niet verbeurd verklaard willen zien. De zich in het buitenland bevindende Montenegrijnen worden op een 4000tal begroot, waarvan er ten minste drie vierde in Konstantinopel vertoeft.

ITALIE.

De Paus moet zich, naar men zegt, zeer bedroeven over den vinnigen strijd tusschen den *Univers* en den *Ami de la Religion*, niet zoozeer om die bladen, als wel om de bisschoppen die er deel aan nemen, en zoodoende den invloed van het katholicisme en der geestelijken verminderen.

Eene andere oorzaak van leedwezen voor den Paus is het besluit van den president van Mexico, den generaal *Comonfort*, waarbij voor eene waarde van 300 millioen dollars aan geestelijke goederen in beslag werd genomen. De bisschop van Puebla is reeds te Rome aangekomen; die van Mexico wordt er verwacht; beide zullen den Paus trachten te bewegen, om den banvloek over den president van Mexico uit te spreken.

— Uit Weenen wordt geschreven, dat de Engelsche en Fransche regering op nieuw eene nota naar Napels hebben afgezonden, waarin op hervormingen wordt aangedrongen. In geval van weigering, zou deze nota als een ultimatum worden beschouwd.

— Het besluit van de Oostenrijksche regering om haar leger in Italië te versterken en op den voet van oorlog te brengen, heeft aanleiding gegeven tot het beramen van gelijksoortige maatregelen in Sardinië, en tot het uitvaardigen van eene nota van den Piëmonteschen bewindsman, graaf *de Cavour*, waarin betoogd wordt, dat, indien er eene gewapende tusschenkomst in de Italiaansche aangelegenheden mogt gevorderd worden, deze geenszins alleen en bij uitsluiting aan Oostenrijk zoude mogen worden overgelaten.

Van de Oostenrijksche zijde wordt beweerd, dat men alleen op zijne hoede verlangt te blijven tegen onvoorziene gebeurtenissen; — dat het verblijf der Oostenrijksche troepen in de pauselijke Staten welligt aanleiding kan geven tot eene zekere spanning, maar dat, indien deze troepen mogten aftrekken, het pauselijk gezag zich alsnog bij geene mogelijkheid zoude kunnen staande houden.

De Mazzinisten hebben inschrijvingslijsten geopend, met het doel, om 10,000 geweren aan te bieden aan de Italiaansche stad of provincie, welke het eerst tegen de bestaande regering zoude opstaan. Het Turijnsche bewind heeft echter de dagbladen, welke dit plan bekend maakten, in beslag doen nemen en opheffen.

Van de zijde der Italiaansche liberalen wordt aan den aanhang van *Mazzini* verweten, dat hij ook nu weder, uit haat tegen het monarchale beginsel, Italië's zaak tegenwerkt door verdeeldheid onder de vrienden van Italië te stichten.

SPANJE.

In de provinciën is het, volgens de laatste berigten, overal zonder uitzondering rustig. Evenwel is het gouvernement bestendig op zijne hoede: het is voor Carlisten niet beducht, maar het weet tot hoe roekelooze en dwaze stappen de revolutionnairen in staat zijn; het vermeerdert het leger, vormt de reserve, wijdt bijzondere zorg aan de benoeming van de gouverneurs der provinciën, en houdt zich op alle gebeurlijkheden bereid. De vermeerdering der soldij voor de kapiteins en luitenants is definitief vastgesteld.

Aan 's lands hoogeschool te Madrid zal een leerstoel voor de Sanskritsche taal opgerigt worden. Dit bewijst dat Spanje wil deel nemen aan de taalstudie, welke thans in Frankrijk, Engeland en Duitschland zoo veel vooruitgaat.

DUITSCHLAND.

Ten gevolge van de hooge prijzen der levensmiddelen, had de Pruisische regering de premie van uitvoer voor sterke dranken afgeschaft, ten einde het distilleren uit aardappelen te belemmeren. Deze premie zal nu, te beginnen met den 1 November dezes jaars, worden hersteld; waaruit blijkt, dat de regering geen zorg meer heeft voor de uitkomst van den oogst.

Uit een officiëel rapport van de Pruissische regering over den waarschijnlijken afloop van den oogst dezes jaars blijkt het volgende: Hoewel de oogst in de oostelijke provinciën nog niet geheel binnen en het gevaar voor de aardappelenziekte nog niet voorbij is, kan evenwel met vrij veel zekerheid worden gemeld, dat de oogst, met uitzondering van de oliezaden, in de geheele monarchij onder de goede kan gerekend worden en speciaal het wintergraan eene meer dan middelmatige opbrengst zal opleveren.

— De zaak der Maroccaansche zeeroovers van het Riff houdt zeer de aandacht bezig. Meer en meer erlangt men de overtuiging, dat deze aangelegenheid gevolgen zal kunnen hebben van meer belang, dan men aanvankelijk heeft gedacht. Pruissen is eene militaire mogendheid, en wil zich uit dien hoofde doen gelden, zoodra het nationale eergevoel in 't spel is. Zij moet zich wreken, zoodra haar een hoon is aangedaan. Naar men verzekert, is de Pruissische regering dan ook in 't minst niet voornemens om in het gebeurde te berusten, maar tracht zij andere mogendheden te bewegen om gemeene zaak met haar te maken. Het schijnt, dat Frankrijk en Engeland gezind zijn om Pruissen te ondersteunen; welligt ook met het heimelijke doel, om te voorkomen dat die mogendheid alleen de vruchten van de zegepraal zal plukken. Volgens den Parijschen *Constitutionnel*, zal van den Keizer van Marocco verlof worden gevraagd voor een Fransch expeditie-leger, om door zijn land te trekken. In geen geval echter zal, altijd naar luid van dat half-officiële blad, voor de aanstaande lente tot de expeditie worden overgegaan.

— De Koningin der Nederlanden, welke zich voor eenige dagen naar Baden-Baden begeven heeft, ontving aldaar l.l. Vrijdag een bezoek van den prins-regent van Baden. Dingsdag is H. M. te Stuttgard aangekomen, alwaar zij in den krijg harer verwanten verscheidene weken zal doorbrengen. Haar vader, de Koning van Wurtemberg, is ook naar Stuttgard teruggekeerd.

DENEMARKEN.

Het opperste hof van appel te Kiel is tot geen besluit kunnen komen in de zaak van den minister *v. Scheele*, daar de regters zoo zeer van meening verschilden, dat toen het tot eene stemming kwam, de stemmen staakten, waarop het hof zich incompetent verklaarde.

GROOT-BRITTANJE.

Dezer dagen is in Engeland van regeringswege een staat openbaar gemaakt van den uitvoer van Britsche en Iersche producten en fabricaten uit het vereenigd Koningrijk in het jaar 1855, aanwijzende hoe veel daarvan naar de onderscheidene landen der wereld gezonden is. Die uitvoer heeft te zamen eene waarde van *f* 1,148,257,020 bedragen.

Van de hoeveelheid uitgevoerde goederen is een bedrag van *f* 315,070,500 naar de koloniën en overzeesche bezittingen van Engeland gezonden; verder *f* 207,817,052 naar de Vereenigde Staten; *f* 117,451,236 naar Duitschland; *f* 72,151,896 naar Frankrijk; *f* 67,678,776 naar Turkije; *f* 54,698,520 naar Nederland. Op deze zes landen die in 1855 de meeste Britsche goederen ontvangen hebben, volgen in den aangehaalden staat een aantal andere, waaronder Java, hetwelk in dat jaar eene hoeveelheid Britsche goederen ter waarde van *f* 6,357,780 regtstreeksch uit het Vereenigd Koningrijk ontvangen heeft.

Ook is van wege het Britsche gouvernement eene opgave openbaar gemaakt van de veranderingen die sedert de maand Augustus van het vorige jaar door andere Staten in hun tarief van grenstolregten gemaakt zijn. Die Staten zijn Zweden, Frankrijk, Oostenrijk, Rome, Mexico en Peru, en de door hen ingevoerde veranderingen hebben, met zeer weinige uitzonderingen, alle de strekking om verbodsbepalingen op te heffen of om hooge invoerregten te verlagen of geheel op te heffen, of om vaste regten te stellen in plaats van een naar de waarde berekend regt.

— Door den *Morning-Post* wordt het bedrag der kosten van den laatstgevoerden oorlog op 80 *millioen pond sterling* (960 millioen gulden) begroot.

— De koninklijke familie van Oude is Zaturdag avond te 11 ure, onder geleide van den kolonel *Bird*, met een specialen spoortrein van Southampton te Londen aangekomen en heeft haren intrek genomen in Harley House, de voormalige verblijfplaats van den hertog van Brunswijk. Zoowel de overgang der zwarte prinsessen uit het hôtel te Southampton in de spoorwagens, als die uit de rijtuigen in het logement te Londen, heeft vrij wat moeite opgeleverd, naardien het geene gemakkelijke zaak was, de vrouwen voor de blikken der nieuwsgierige menigte verborgen te houden.

— Laatstl. Zaturdag is te Leeds eene, uit bijdragen der ingezetenen bekostigde, fraaije eeresabel aan lord *Cardigan*, den held van Balaklava, ter hand gesteld; ook werd hem een feestmaal aangeboden, en heeft men in de hierbij ingestelde toasten zijne krijgskundige bekwaamheden en manhaftige verrigtingen, voornamelijk gedurende den oorlog in de Krim gebleken, breed uitgemeten.

— Behalve enkele berigten van ziekte in de aardappelen in de noordelijke deelen des rijks, luiden alle heden ontvangen opgaven nopens den staat der veldgewassen hoogst verblijdend. De schade door de laatste regens veroorzaakt, is nergens van belang, terwijl overal een overvloedige oogst wordt binnengehaald.

FRANKRIJK.

De *Moniteur* deelt een berigt uit Biarritz mede, volgens hetwelk de baden voor de Keizerin, en de lucht dier landstreek voor de gezondheid van den keizerlijken prins zeer goed werken. Van den Keizer zegt dit berigt alleen, dat hij zich te Biarritz met plannen tot verbetering der haven van Bayonne en tot aaneensluiting der Fransche en Spaansche spoorwegen bezig houdt.

— Men zal zich herinneren dat reeds ten vorigen jare een levendige strijd in Frankrijk gevoerd is tusschen de voorstanders van den vrijen handel en die van het stelsel van bescherming. Men weet tevens, dat de departementale raden in Frankrijk bijeengekomen zijn, voornamelijk om die gewigtige kwestie tot eene beslissing te brengen en is men thans zelfs reeds in het bezit van eenige berigten, die de zienswijze dier raden doen kennen. In het zuidelijk gedeelte van Frankrijk zijn zij namelijk, in het algemeen genomen. gezind voor de afschaffing van alle verbodsbepalingen en tot het bewandelen van een geleidelijken weg, die tot vrijheid van handel voert. De algemeene raad van het departement Hérault heeft, welligt onder den invloed van *Michel Chevalier*, met algemeene stemmen eene soort van manifest aangenomen, waarin ten dringendste wordt verzocht om eene wijziging der tarieven in vrijzinnigen geest. De noordelijke departementen, die meer bepaald tot zetel strekken van de voorstanders van het beschermend stelsel, zijn natuurlijk minder geneigd om dit te laten varen; zij schijnen evenwel aan de andere zijde den moed te missen om hunne meening vol te houden; althans zij slaan een zijweg in, en verklaren dat zij begeeren dat in de tegenwoordige handelswetgeving van Frankrijk geene verandering gebragt worde tot dat de regering de grondstoffen, bij den invoer in Frankrijk, vrij zal hebben gemaakt van alle regten. Wat het einde van den strijd zal zijn, is nog met geene zekerheid te voorspellen, doch het laat zich aanzien dat de voorstanders van den vrijen handel, die, het verdient erkend te worden, door de regering zelve ondersteund worden, eene belangrijke schrede voorwaarts zullen doen.

— Bij herhaling is verzekerd, dat de stijgende huurwaarde van woonhuizen te Parijs, waardoor vele gezinnen van fabrijkarbeiders genoodzaakt zijn om deze hoofdstad te verlaten, zeer de aandacht des Keizers heeft getrokken en dat Z. M. het noodig heeft geacht om deze aangelegenheid tot een punt van opzettelijk onderzoek te maken. Thans wordt gemeld, dat de regering voornemens is om bij de fortificatiën en de strategische wegen, binnen den doorgaanden wal om die hoofstad vijftig groepen van woonhuizen te bouwen, elke groep van vijftig woningen, uitsluitend bestemd voor de huisvesting van werkvolk. Aan elke groep zal de naam worden gegeven van eene plaats, welke de herinnering aan eene door de Franschen behaalde overwinning verlevendigt, als: Austerlitz, Fontenay, Alma, Malakoff enz. — Elke woning zal voor de huisvesting van zes gezinnen worden ingerigt. Het voornemen is om aan iedere groep eene eigene bakkerij, vleeschhouwerij en badplaats te geven.

Hoewel men het vooral in Parijs gevaarlijk acht de arbeidende klasse in afzonderlijke wijken te huisvesten en er dus kleine steden van te vormen, zou dit plan minder nadeel hebben, omdat die woningeu als 't ware in eene enge vesting zijn gelegen en geheel door de forten beheerscht worden, zoodat iedere ongeregeldheid, ook al namen daaraan duizenden deel, bedwongen kon worden.

— Te Parijs is het model ontvangen van de medaille, die namens den Sultan aan de officieren van het Oostersch leger zal worden aangeboden. De generaals krijgen een exemplaar in goud, de overige officieren een in zilver. Er is geen portret op de medaille; dat strijdt met de Mahomedaansche gewoonte. Aan de eene zijde staat in 't Turksch *Abdul-Medjid, Keizer der Turken*, en daaronder: *regtvaardigheid*, *moed*, *erkentelijkheid*; aan de andere zijde staan de woorden: *inneming van Sebastopol*, in 't Turksch, en op een ontrolde kaart het woord *Crimée* (de Krim).

— Prins *Napoleon* heeft wegens het slechte weder de reis naar de Noorder kaap opgegeven; hij is den 21sten Aug. te Christiania aangekomen en zal over Stokholm naar Parijs terugkeeren.

— Het schijnt dat maarschalk *Randon* belast zal blijven met het bestuur over Algerië, niettegenstaande maarschalk *Pelissier* eerst nog al voorliefde voor die betrekking moet hebben aan den dag gelegd. De Keizer heeft *Pelissier* welwillend ontvangen, maar is van meening, en niet ten onregte, dat de hertogtitel met de 100,000 fr. 's jaars hem genoegzaam moeten vergelden, wat hij in de Krim gedaan heeft.

— Volgens berigten uit Algiers van den 23sten Augustus, was de kabel voor den onderzeeschen telegraaf, dien men reeds goed en wel gelegd waande, in den avond van den 19den, op 10 mijlen afstands van het Afrikaansche vasteland, bij zeer stormachtig weder gebroken. Naar alle waarschijnlijkheid is de kabel, die men bij eene diepte van 5- à 600 el onmogelijk heeft kunnen terugvinden, op eene scherpe rotsachtige kant gebroken. De geheele onderneming moet dus op nieuw begonnen worden. De schade wordt op ruim *f* 800,000 begroot.

BELGIE.

Men dringt thans van de zijde van den Antwerpschen handel zeer ernstig aan op het daarstellen van een regtstreeksch spoorweg-verband tusschen Antwerpen en Hasselt, ten einde de mededinging van den Zeeuwsch-Limburgschen spoorweg te kunnen volhouden, en men vooronderstelt, dat de regering in dat opzigt zal moeten toegeven.

Aan den anderen kant wordt verzekerd, dat de onderhandelingen van den aanleg van een spoorweg op den regter-oever van de Maas, van Maastricht naar Luik, zoo verre zijn gevorderd, dat men dien aanleg zoo goed als verzekerd beschouwt, terwijl daardoor de gemeenschap van den Nederrijn met het westelijk Frankrijk aanmerkelijk zou worden bekort.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 3 September.

Bij kon. besluit van den 28sten Aug. zijn benoemd tot regter in de arr.-regtbank te Arnhem, mr. *C. G. Bijleveld*, thans advokaat en plaatsvervangend kantonregter te Nijmegen en lid der prov. staten van Gelderland, en tot procureur bij de arr.-regtbank te Hoorn, mr. *J. Gerdenier*, advokaat aldaar.

— Z. M. de Koning van Hannover heeft den heer medicinaalraad dr. *Aschendorff*, te Gildehaus, de Guelphen-orde geschonken. Menig Nederlander zal dit met genoegen vernemen.

— Men verneemt dat er welligt in het plan voor de 231ste Staats-loterij eenige bepalingen zullen worden gebragt, afwijkende van de tot dus verre gevolgde.

— Al weder wordt gesproken van veranderingen in de kleeding der militairen. Naar men verzekert, zou nu weder het voornemen bestaan om bij de infanterie de lastige patroontasch af te schaffen en dien te doen vervangen door een kastje, onder aan den ransel bevestigd, waaruit men de patroon, door middel van een klep, zou kunnen te voorschijn halen.

In verband daarmede, zou de sabel- of bajonetkoppel gelijktijdig vervallen, en vervangen worden door een breeden riem of ceintuur om het middellijf, waaraan de sabel of bajonet bevestigd zou worden. Men gelooft dat het den soldaat veel vrijer in zijne bewegingen zal maken, terwijl tevens de schadelijke drukking op de borst van de koppels zal zijn weggenomen.

— Zoowel het stoffelijk overblijfsel van *Constantijn Huygens* den aanlegger der Zeestraat, als dat van diens zoons, den beroemden wis- en natuurkundige *Christiaan*, zijn in de Kloosterkerk alhier ter aarde besteld. Het voornemen bestaat bij een in de hoofdstad gevestigd gezelschap van liefhebbers van oudheidkunde en historie, om door een eenvoudigen steen de plaats aan te wijzen, waar beide groote mannen rusten, even als dit vroeger in die zelfde kerk voor *Jacob Cats* plaats vond.

AMSTERDAM, 3 September.

In het September-nommer van het tijdschrift, uitgegeven van wege de Nederl. maatschappij ter bevordering van de afschaffing der slavernij, leest men het volgende onder den titel van *Vrijkoop van Negerslaven in Suriname*. » In eene vergadering, gehouden op den 20sten October 1853, werd reeds het voorstel gedaan dat de maatschappij er haar werk van zou maken slaven en slavinnen, vooral de zoodanigen die door hunnen wandel het bewijs leveren, dat zij voor de vrijheid rijp zijn, vrij te koopen. Nadat de bezwaren, die aanvankelijk tegen den maatregel schenen te bestaan, uit den weg geruimd waren, werden in den aanvang van 1855 voor het eerst gelden met het bewuste doel naar Suriname overgemaakt, gelijk dit in het verslag van gemeld jaar is medegedeeld. Sedert ging de maatschappij op denzelfden weg voort, waartoe zij meer bijzonder werd in staat gesteld door eene aanzienlijke gift, haar van een onbekende toegekomen. Tot hiertoe was echter het hoofdbestuur genoodzaakt geweest, zich ten aanzien van de besteding der overgemaakte geldsommen te bepalen tot opgaven van zeer algemeenen aard. Thans verheugt het zich mededeelingen te mogen doen, die de blijken zullen opleveren van de goede zorgen, door een slavenvriend van Suriname met evenveel welwillendheid als belangloosheid aan de onderwerpelijke zaak gewijd. Achtervolgens werden geldsommen tot een bedrag van *f* 4000 naar de kolonie overgezonden. Op den 31sten Mei 1856 had echter reeds eene som van *f* 4840 kunnen besteed worden, zonder dat daardoor een deficit ontslaan was. Integendeel sluit de rekening met een batig saldo van *f* 25. Eene som van *f* 865 was namelijk reeds door de vrijgekochten ingewonnen en teruggegeven. Aan *een getal van* 24 *slaven* van verschillenden leeftijd, waarvan tien van het mannelijk en viertien van het vrouwelijk geslacht, waren bij wijze van voorschot grootere of kleinere sommen (van *f* 17 tot *f* 450) verstrekt, voldoende om hen *in het bezit der vrijheid* te stellen. Voor het grootste gedeelte waren het de zoodanigen, die reeds voor hunne vrijheid werkten en daartoe bereids een sommetje hadden bijeen gespaard, zoodat slechts het ontbrekende aangevuld behoefde te worden. Die nog ontbrekende som als een voorschot te ontvangen, werd door hen als eene groote weldaad beschouwd. Elf van de 24 beweldadigden hadden reeds van hunne dankbaarheid doen blijken door de teruggave van een gedeelte of ook wel van het geheel der voorgeschoten penningen. Dit laatste was het geval met drie hunner, terwijl drie anderen reeds de helft of ruim de helft hadden terugbetaald. Ouders en kinderen, ook mannen en vrouwen, tot dus verre door den staat van vrijheid van den een en den staat van slavernij van den ander onderling gescheiden, zijn op deze wijze tot elkander gebragt, en de maatschappij mag zich verheugen althans enkele medemenschen van het slavenjuk te hebben bevrijd. Hetgeen voorts uit het bovenstaande schijnt te blijken, is, dat de slaven de vrijheid als eene uitnemende weldaad beschouwen, ook dan, wanneer zij den prijs, die voor hunne vrijkooping vereischt wordt, zelve moeten betalen *door dien met handenarbeid in te winnen*. Hierbij moet echter worden opgemerkt, dat de vrijgekochten, waarvan hier sprake is, niet tot de veldarbeiders, maar tot de ambachtslieden behoorden. In eene vergadering van het hoofdbestuur, gehouden op den 26sten Julij l.l., is besloten uit de kas der maatschappij op nieuw eene som van *f* 2000 tot hetzelfde einde naar Suriname over te zenden."

— De Anna Paulowna-Polder, welke sedert tien jaren aan de zee ontwoekerd is, telt thans reeds eene bevolking van ongeveer 1000 zielen. Bij koninklijk besluit is deze gemeente, bestaande meerendeels uit Hervormden, tot eene zelfstandige kerkelijke gemeente verklaard. Reeds is daar eene kerk gesticht en tot de dienst ingewijd, terwijl men er hoopt op een eigen predikant, waardoor in de godsdienstige behoefte geheel zal kunnen worden voorzien.

— Als een belangrijk bewijs van de moeite, die door sommigen wordt aangewend tot bevordering der cultuur van vreemde landbouw-producten, kan het voorbeeld strekken van den heer *van Ingen*, rentmeester op den huize Sonsbeek, bij Arnhem, welke bezit en verbouwt 60 verschillende soorten van tarwe en rogge, 12 verschillende soorten van gerst, 13 verschillende soorten van haver, 5 verschillende soorten van boekweit, 11 verschillende soorten van mangelwortelen, 8 verschillende soorten van koolrapen en 18 verschillende soorten van zomerknollen.

ROTTERDAM, 2 September.

Het overrijden van eene koe door den spoortrein nabij Delfshaven op l.l. Vrijdag avond, gaf ons in het vorig nommer aanleiding tot eene goede afsluiting der spoorwegen aan te sporen. De *Arnh. Ct.* geeft naar aanleiding van dat ongeval nog een' anderen wenk voor de spoorweg-directie: Indien dat overrijden, waardoor slechts een schok en een kort oponthoud veroorzaakt werd, geschied ware met den beurstrein, die Woensdag den 27sten Augustus Rotterdam verliet, dan had men welligt eene herhaling gehad van het vreeselijke onheil dat onlangs nabij Schiedam heeft plaats gehad. Die trein toch werd zoo onmiddellijk door een' extratrein gevolgd, waarin, naar die courant meent, prinses *Frederik* gezeten was, dat men zelfs eens er mede in aanraking kwam. Eene halve minuut oponthoud ware voldoende geweest om eene hevige botsing te veroorzaken. Zij begrijpt niet, hoe de directie, na de ramp, die nog ieder zoo versch in het geheugen ligt, zulk eene gewaagde beleefdheid aan leden van het vorstelijk geslacht heeft durven bewijzen, die voor hen de noodlottigste gevolgen hebben kon.

— Den 31sten Aug. is van hier naar de Kaap de Goede Hoop vertrokken het barkschip *Zalt-Bommel*, aan boord hebbende de ongeveer 130 jongens en meisjes, welke onder de leiding van eene daartoe benoemde commissie, in de Kaapkolonie verzorgd en opgevoed zullen worden. Tevens hebben met dit schip vijf heeren de reis naar de Kaapstad aangenomen, vergezeld van een zeker aantal arbeiders, met oogmerk om, bij wijze van proefneming, zich in Port-Natal als landbouwers te vestigen. — Ook de door hare reizen bekende mevr. *Ida Pfeiffer* vertrekt met dit schip weder naar Java.

Eene ontelbare schare was Zondag morgen alhier in de Prinsenkerk opgekomen om getuige te zijn van de toespraak door ds. *J. J. van Oosterzee* tot deze jeugdige landverhuizers te houden. De beroemde kanselredenaar sprak naar aanleiding van 1 Cor. III vers 9b tot 17, en maakte vooral het slot van toepassing op

de bedoelde jeugdige toehoorders en droeg ze daarna in een vurig gebed, aan de hoede van Hem op, die in alles fondament en hoeksteen wezen moest. Gedurende den slotzang verlieten zij de kerk en keerden allen nog eenmaal naar hunne familiën terug, om tusschen 2 en 3 uur zich aan boord te begeven, waar hunne jeugdige togtgenooten, uit verschillende andere steden van ons land, hen reeds wachtende waren. Dáár gekomen, werden zij allen zeer doelmatig en zindelijk gekleed en werd de reis onder de heilwenschen van duizende toeschouwers aangevangen. De belangstelling, die deze onderneming, vooral hier heeft ondervonden, is groot.

HAARLEM, 1 September.

Gisteren avond omstreeks $10\frac{1}{2}$ uur werd in den Hout, nabij het paviljoen, gevonden het lijk van een alhier in garnizoen liggenden dragonder, terwijl geene verwonding aan het lijk zigtbaar was. Naar men verneemt is de overledene een plaatsvervanger, genaamd *du Pé*, geboortig nabij Tilburg, die, eenig geld ontvangen hebbende, met een kameraad naar eene in de nabijheid plaats gehad hebbende dorpskermis des middags is heengegaan. Men gist dat zijn kameraad bij het naar de stad toe gaan hem ter berooving zal hebben aangerand en vermoord. Zijn kameraad, mede een dragonder van het alhier in garnizoen liggend 1ste regiment, is te 11 uur in de kazerne teruggekeerd, terwijl de knieën van zijn broek, alsook zijne handen geheel met bloed waren bevlekt, terwijl hij den chacot van den overledene in plaats van zijn eigenen op het hoofd had, zoodat tegen dien persoon zware vermoedens zijn opgevat en hij in verzekerde bewaring is gesteld. Hij geeft op niet te weten wat er gebeurd is, als in beschonken toestand verkeerd hebbende, en niet te weten hoe hij aan den chacot is gekomen; men onderstelt, dat de moordenaar met zijne knieën op de borst van den verslagene heeft gelegen en dat uit den neus en mond bloed was gevloeid, waardoor de handen en de broek van den gearresteerde bevlekt zijn geworden.

MAASTRICHT, 1 September.

Men verneemt dat de heer mr. *E. van Meeuwen* zijne benoeming tot lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, waartoe hij door de provinciale staten van Noord-Brabant gekozen is, aanneemt, zoodat hij zijne betrekking van commissaris des Konings in het hertogdom Limburg, welke ingevolge art. 91 der grondwet daarmede onvereenigbaar is, laat varen.

— Nadat men reeds laatstleden Zaturdag met het beste gevolg de hechtheid had beproefd van de ijzeren brug over de Maas, die den spoorweg van hier op Hasselt met die op Aken moet verbinden, heeft heden ten overstaan van den heer hoofd-ingenieur van den waterstaat, *Badon Ghyben*, de officiële beproeving plaats gehad. Tot dat einde zijn tweeëndertig zwaar beladen waggons door twee locomotieven voortgeduwd tot op de brug, — die 200 ellen lang is en op vijf arduinsteenen pijlers met twee landhoofden is gebouwd, — welke last van meer dan 300,000 kilogr. gedurende een geruimen tijd op de geheele uitgestrektheid van de brug is verbleven en vervolgens onderscheidene reizen over en weder is vervoerd. De doorzakking, bij die beproeving waargenomen, is slechts van 8 strepen geweest, terwijl dit zonder eenig gevaar tot 21 strepen had kunnen gaan. Deze uitkomst is derhalve meer dan geruststellend en doet de ontwerpers en de opbouwers van dit fraaije werk de meeste eer aan.

ASSEN, 3 September.

De jagt in dit gewest zal den 15den Sept. e.k. geopend worden.

— Door de Hooge Regering is aan de Drentsche veen- en midden-kanaal-maatschappij vergunning verleend, onder zekere voorwaarden, tot verveening van hare veenen onder Odoorn en Emmen. Het is deze verveening, omtrent welker concessie tusschen ged. staten en de maatschappij verschil van gevoelen is ontstaan en die aanleiding heeft gegeven, dat, op aandrang van ged. staten zelve, eene commissie uit de staten is benoemd om te onderzoeken hetgeen door hen in dezen is verrigt.

De bij het kon. besluit goedgekeurde acte wordt in de *Staats-Ct.* medegedeeld.

GRONINGEN, 4 September.

Heden werd de verjaardag van Z. K. H. Willem Nicolaas Alexander, Kroonprins der Nederlanden, alhier gevierd door het bespelen van het carrillon en het uitsteken der vlaggen van den Martini-toren en onderscheidene partikuliere gebouwen, alsmede door het houden eener parade van alle alhier in garnizoen liggende corpsen. Na afloop derzelve werden door het corps hoornblazers op de Groote Markt eenige muzijkstukken uitgevoerd.

— Met leedwezen verneemt, dat het getal inschrijvingen van nieuwe studenten aan deze akademie vooralsnog niet bijzonder groot is. Misschien wel, dat de uitslag van het aanstaande faculteits-examen hierin nog eene gunstige verandering brengt. (*Hand.bl.*)

— Door de gemeenteraden van *Oude-* en *Nieuwe Pekela* is reeds eene beschikking genomen, naar aanleiding van de circulaire van den minister van binnenl. zaken, betreffende de bevordering van den gezondheidstoestand der ingezetenen. De raad van Oude Pekela heeft besloten aan den commissaris des Konings te antwoorden, dat het bestuur dadelijk geene bijzondere maatregelen noodig acht, en dat voortdurend op deze aangelegenheid een waakzaam oog wordt en zal worden gehouden. De raad van Nieuwe Pekela heeft mede besloten te antwoorden, dat voor het oogenblik geene bijzondere maatregelen kunnen worden genomen, daar de gezondheidstoestand in die gemeente niets te wenschen overlaat.

— De minister van koloniën roept in de *Staats-Ct.* van den 2den dezer de algemeene liefdadigheid in van Nederlands bevolking, ten behoeve van de rampen welke het eiland Groot-Sangir, in Ned. Indië, door eene herhaalde uitbarsting van den vulkaan Awoe en daarmede gepaard gaande zeebeving enz., zoo vreeselijk hebben geteisterd, en waarbij de talrijke bevolking schier alle middelen van onderhoud verloren heeft, terwijl ongeveer 3000 menschen daarbij zijn omgekomen.

Zoowel bij het departement van koloniën als ook bij de commissarissen des Konings in de provinciën, zullen de gaven worden in ontvang genomen, welke hun daartoe mogten worden aangeboden.

— De *crinoline*-rokken, ook hier te lande reeds eene vrij algemeene damesdragt, worden in België reeds misbruikt tot smokkelen en het verbergen van gestolen goederen! Dat geeft aan de beambten een moeijelijk toezigt.

Zoo kwamen eenige dagen geleden des avonds drie dames met een' heer de stad Brussel in. De bovenmatig wijde kleeding der dames trok de aandacht van een politiebeambte, te meer daar die kleeding weinig strookte met haar verder voorkomen en hare spraak. Hij achtte het geraden dienaangaande nader onderzoek te doen en nu bleek, dat de dames, in het veld 80 pond aardappelen gestolen en deze in hare bovenkleederen verborgen hadden, wat de tegenwoordige modedragt, hoewel niet zeer natuurlijk, moest nabootsen.

— Het *Journal de Médecine* bevat een opmerkelijk artikel over de hulp, die men aan drenkelingen behoort toe te brengen, om die tot het leven terug te roepen. Ziehier de praetische slotsom dezer mededeeling:

Volgens de handelwijze van den beroemden doctor *Marshal-Hall*, strekt men den drenkeling op zijnen buik uit; alsdan grijpt men hem bij den schouder en de linker heup vast en men draait het ligchaam op de regter zijde om; vervolgens doet men het zijne eerste stelling weder innemen, om het oogenblikkelijk daarna weder in de tweede te brengen. Deze beurtelingsche beweging mag niet meer dan 15 of 16 maal per minuut plaats hebben; zij maakt alle toestellen welke tot hiertoe beproefd zijn nutteloos, en zal tot zeker gevolg hebben den drenkeling weder te doen ademhalen, indien alle blijfsels van leven niet door het verblijf onder water zijn ontvlogen.

Zie hier de verklaring van dit verschijnsel: in de eerste stelling worden de borst en de buik gedrukt; in de tweede stelling houdt deze drukking op, en de inademing van lucht geschiedt noodzakelijkerwijze door de uitzetting van de wanden der ligchaamsholten. Deze wijze van doen heeft bovendien een groot voordeel op alle anderen; want, als het ligchaam op den buik ligt, valt de tong uit en laat daardoor aan de lucht toe om in de longen te dringen gedurende de beweging, die men het ligchaam doet maken om het op de regterzijde te leggen. Als men integendeel, volgens de gewone wijze van doen, het ligchaam op den rug legt, stopt de tong geheel en al den ingang der keel en belet het indringen der lucht, waardoor de verstikking wordt te weeg gebragt.

AANBESTEDING.

GRONINGEN, 4 September. Gisteren middag werden aan het provinciaal gouvernement alhier de inschrijvingsbiljetten geopend der aanbesteding van 1) de levering van 1050 tonnen harde zwarte turf en 2) van 300 tonnen baggerturf, ten dienste van het provinciaal bestuur van Groningen, waaruit bleek, dat op het eerste perceel geen inschrijving was gedaan en op het tweede perceel slechts een biljet is ingekomen, van H. BRANDS, turfschipper, die aanneemt de ton baggerturf te leveren voor 75 cent.

KERKNIEUWS.

LEEUWARDEN, 2 September. Uit het vroeger opgegeven twaalftal is heden het navolgende alphabetisch gestelde zestal opgemaakt: dd. H. C. M. VAN AMERON, te Bolsward; J. DOUWES, te Leens; E. LAURILLARD, te Zandpoort; RIEHM, te Vlaardingen; W. SCHEURR, e Zevenhuizen; en J. G. SCHUURING, te Hoorn.

ZAANDAM, 2 Sept. Uit het vroeger gemaakte drietal, werd heden door den kerkeraad met algemeene stemmen, tot leeraar beroepen ds. P. VAN LIMMIK, pred. te Eemnes-Binnendijks.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

BERN, 2 September.

De Pruissische partij in het kanton Neufchatel heeft in den afgeloopen nacht eene beweging beproefd. De republikeinschgezinde bergbewoners zetten zich tegen het foederale gouvernement in beweging.

Tweede depêche.

BERN, 3 September.

Het kasteel en de stad Neufchatel zijn dezen morgen door de bergbewoners hernomen. Alleen 12 Pruissen zijn daarbij gedood.

(Ter opheldering van deze depêche, die niet zeer duidelijk is, merken wij hier op, dat de Koning van Pruissen bij den vrede van Parijs in 1814 weder in het bezit geraakte van het vorstendom Neufchatel; — dat hij het de regten van een op zich zelf staanden, van Pruissen geheel afgescheiden staat schonk; — dat het in datzelfde jaar als het 22ste kanton in het Zwitsersche eedgenoodschap werd opgenomen; — dat vooral sedert 1847 en 1848 tusschen de republikeinsche meerderheid en de koningsgezinde minderheid onderscheidene botsingen ontstonden; — dat eindelijk dan ook op den 1sten Maart 1848 door eene gewapende demonstratie der eedgenootschappelijken, de vroegere staatsraad in Neufchatel werd genoodzaakt af te treden, waarop eene provisionele regering de afschaffing der monarchij en de invoering der republikeinsche staatsregeling proclameerde. De Koning van Pruissen protesteerde herhaaldelijk tegen de wederregtelijke opheffing zijner regten en ook werden meerdere pogingen door de koningsgezinden gedaan om de vroegere verhouding te herstellen, doch tot nu toe te vergeefs.)

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 4 *September*.

NEDERLAND Werk. Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{7}{8}$.
Dito Dito	» 3	»	—
Dito Dito	» 4	»	$95\frac{1}{16}$.
OOSTENRIJK Metalliek	» 5	»	$77\frac{3}{4}$.
Dito 1851 en 1852	» $2\frac{1}{2}$	»	$40\frac{1}{8}$.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5	»	86.
Dito Nation. Metall	» 5	»	$79\frac{1}{4}$.
SPANJE Onbep. St.	» $1\frac{1}{4}$	»	$24\frac{13}{16}$.
Dito Binnenl	» 3	»	$39\frac{13}{16}$.
PORTUGAL	» 3	»	$45\frac{7}{8}$.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5	»	104.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5	»	$103\frac{3}{8}$.
Dito bij *Hope*	» 4	»	—
Dito bij *Stieglitz*	» 4	»	$85\frac{3}{8}$.
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	» 5	»	$95\frac{1}{4}$.
Dito 6de serie	» 5	»	$96\frac{11}{16}$.

LONDEN, 4 *September*. Consols $94\frac{3}{4}$.

PARIJS, 4 *September*. Fransche 3 pCt. 70.70.

GRAANMARKTEN.

DORDRECHT, 4 September.

Heden is hier een redelijke aanvoer van tarwe aan de markt gekomen, die 60 gulden lager is afgezet; rogge *f* 15 lager. Nieuwe winter-gerst *f* 7 per mud verkocht. Koolzaad 83 p. vl.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 1 Sept., *Hesse* Martha, Archangel; — 2 *Outoehand* Westphalia, Lissabon.
TEXEL 2 Sept., *Teensma* Reintje, Liverpool.
HELVOET 1 Sept., *den Breems* Fortuna, Bergen.
ZIERIKZEE 29 Aug., *Ouwehand* Volharding, Charleston.
SAMARANG 2 Julij, *Ruysch* Gerardus Jacobus, Bat.
ODESSA vóór 22 Aug., *de Ruiter* Cadsandria, Konst.
BREMERHAVEN 30 Aug., *Geltes* Gezusters en *Westenborg* Twee Gebroeders, Groningen; *Meijer* Alida Margaretha, Newe.
WISMAR 26 Aug., *Visser* Vr. Ida, Harlingen.
WARNEMUNDE 29 Aug., *Kars* Roelfina, Antw.
BOLDERAA 25 Aug., *de Boer* Eendragt, Kiel; — 26 *Visser* Vriendschap, Amst.; — 27 *Hazewinkel* Jonge Gerrit, Gron.; *Hoveling* Redite, Hamburg; — 28 *van Dijk* Maria Catharina, Newc.
CROONSTAD 24 Aug., *Hensema* Ida Berendina, Kiel; — 25 *Bultje* Antje, Sonderburg; *Lever* Hendrika en *Drok* Catharina, Stettin; *Wieringa* Ommelanden, Marseille; — 26 *Bossinga* Ceres, Kiel; *Zeilinga* Agatha, Amsterdam; *Willinga* Catharina, Lubeck.
STOCKHOLM 26 Aug., *de Jonge* Pollux en *Meihuizen* Jantje Nanninga, Petersburg.
GOTHENBURG 27 Aug., *Duit* Fennegina, Zwolle.

Vertrokken.

AMSTERDAM 2 Sept., *de Wilde* Generaal Michiels, Cardiff; *Jonkhoff* de Goudvisch, Petersburg.
TEXEL 1 Sept., *Viersma* Duiveland en *Rühl* Rabenhaupt, Batavia; *Melenberg* Livorno Packet, Livorno; *v. Dijcke* Samarang, Cardiff; — 2 *von Römer* Ned. oorl. fregat Prins Alexander der Nederlanden, Vliss.
VLIE 31 Aug., *Oldenburger* Gustaaf, *Speelman* Geertruida Speelman en *Bakker* Jonge Lieffert, Petersb.; *Planter* Jantina, Memel; *de Boer* Johannes en *de Jong* Hendrika, Frederikstad; *Karst* Lambertha en *Lukens* Gesina Johanna, avontuur.
HELVOET 1 Sept., *Voordewind* Hillegonda, Newc.; *de Boer* Vriendschap, Dantzig; *Vernes* Merwestroom en *Goosens* Arend, Bergen; *van der Laan* Tweelingen, avontuur.
MAASSLUIS 1 Sept., *Addens* Jantje Doornbos, Bilbao.
VLISSINGEN 29 Aug., *Kamminga* Drie Gebroed. Sikkens, Pillau; — 30 *de Grooth Bakker* Catharina, Rostock; *Meijer* Industrie, avontuur.
SINGAPORE 16 Julij, *Smit* Mercurius, Amoy.
BREMERHAVEN 40 Aug., *Smedes* Pietronella Alberdina, Amst.
WOLGAST 21 Aug., *Net* Jantina Margaretha en *Kramer* Agatha Jacobina, Holland.
ARCHANGEL 13 Aug., *Moesker* Susanna, Amsterdam; *Brouwer* Noordstar, Rott.; *Kramer* Gertrude, Antwerpen.

In lading.

VENETIE 25 Aug., *van Emmen Jr.* Helena Brons, Rott.

BATAVIA, 10 Julij. Aan boord van het alhier ter reede liggende wachtschip, is den 2den dezer opgenomen de bemanning van het Amerikaansche schip Cynthia, kapit. *Bartle*, den 29 Junij op een rif van eene der Duizend eilanden gestrand. Onder die bemanning bevonden zich de eerste stuurman *Willem Wetters*, de zeilmaker en 3 matrozen, behoord hebbende tot de equipage van het schip Johanna Maria, gevoerd geweest door wijlen kapit. *J. de Jong*, in de Soolo-zee, na gestooten te hebben, gezonken.

HELGOLAND, 28 Aug. De schepen Onderneming, kapit. *Pronk*, van Antwerpen naar Wismar en Helene; kapit. *Pieper*, van dito naar Ribe, zijn den 26sten dezer alhier wegens tegenwind binnengeloopen, doch hebben heden de reizen weder voortgezet.

SCHAGEN, 27 Aug. De Holl. kof Tjadda, kapit. *Staal* uit Pekela, met kolen naar Koppenhage bestemd, is heden morgen op drie vierde mijl afstands van Alt-Schagen gestrand. De manschap is gered, maar het schip zal bezwaarlijk te behouden zijn.

Gepraaid 22 Julij, op 10° N.Br., 25° 30' W.L., *van Hees* Johannes Anthonius, v. Rott. n. Bat., alles wel aan boord. — Den 30 Julij, op 11° 20' N.Br., *Donema* Laura en Adèle, v. Bat. n. Amst. — Den .., bij Madera, *van Waning* Jan van Brakel, v. Rott. n. Bat.

OOSTMAHORN, 3 Sept. Ter reede gearriveerd den 31 Aug., *Mudder* Margaretha, v. Emden, den 1 Sept. *Panjer* de Vr. Wijka, v. Bremen en den 2 *Otten* Wilhelmina, v. Leer, alle 3 n. Amst.; *Jacobs* Vrouw Johanna, v. Emden n. Harl.; *Brouwer* Janna, v. Hamb. n. Kampen.
Vertrokken 30 Aug., *Drewes* Twee Gezusters, n. Memel en den 31sten *Smith* Lapwing, n. Newc., beide v. Groningen; — 2 *Klein* de Jantina, v. Kampen n. Hamburg; *Jacobs* Stad Leer, v. Amsterdam n. Bremen; — 3 *Alberts* de Twee Gebroeders, v. Kampen n. Hamburg.
Zeilklaar: *v. d. Werf* de Vr. Alida en *Huges* Johan Gerard.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

28 Aug. *Garrels*, Hendrika Christ., v. Sunderl. n. Riga, m. steenkool.
Last, Emilie, v. Amst. n. Petersb., m. suiker.
de Boer, Elizab. Johanna, v. Newport n. Petersb., m. ijzer.
Potjewijd, Alida Elisab., v. Amst. n. de Oostzee, m. ballast.
Boerhave, Albert Schuringa, v. Dordr. n. Petersb., m. ballast.
Schuring, Egberdina Anna, v. Amst. n. de Oostz., m. ballast.
Lodewijks, Alberdina, v. Newc. n. Petersb., m. alkali.
Hoekstra, Eendragt, v. Newc. n. Stockholm, m. cokes.
Riepma, Agatha, v. Delfzijl n. Dantzig, m. ballast.
29 — *Vos*, Anna Luitzia, v. Ardrossa n. Koppenh., m. steenk.
de Jonge, Helena, v. Leith n. Koningsb., m. ijzer.
Kammenga, Oldambt, v. Riga n. Amst., m. hennep.
30 — *Piper*, Alida, v. Amst. n. de Oostzee, m. ballast.
Jonker, Annegiena, v. Triest n. Petersb., m. stukgoed.
Remkes, Johanna Carolina, v. Londen n. Koningsb., m. suik.
Heddes, Vlijt, v. Antw. n. Pillau, m. pannen.

De wind den 28 Aug. W.N.W., N.W.; den 29sten Z.O., Z.Z.O., W.; den 30sten N.N.O., O., W.; den 31sten W.Z.W.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

TEXEL 2 Sept., *van Duinen* Regina en *Top* Willemina Egberdina, Archangel.
SHANGHAE 16 Junij, *Kramer* Christina, Foo-Chew-Foo.
BOULOGNE 21 Aug., *de Groot* Georg, Riga.
LONDEN 1 Sept., *Struik* Dankbaarheid, Genua.
Bij GOUDSTAART 24 Aug., *Jaski* Willem Barendsz., v. Rott.
BRISTOL 1 Sept., *Douwes* Klasina Maria, Flensburg.
GLOUCHESTER 30 Aug., *de Groot* Jacoba Gesina, Konst.
FALMOUTH 30 Aug., *Prange* Graaf Adolf, Corfu.
MALTA 24 Aug., *van Duffelen* Oceaan, Vlaardingen; — 25 *Visser* Willem Ernst, Cardiff.
LAGUAYRA 30 Julij, *Witkop* de Zwijger, Hamburg.
SURINAME 16 Julij, *Jansen* Anna Maria Wilhelmina en 2 Aug. *Klint* Wilhelmina, Amst.
DANTZIG 28 Aug., *Prins* Roelfina, Hamb.; — 30 *Mandema* 3 Gezusters, Kiel; *Gort* Wubb. Venema en *Waterborg* Karsina, Rostock; — 1 Sept. *Smith* Engelina, Rott.
PILLAU 31 Aug., *Visser* Trijntje, Amst.; *Meijer* Roelina, Lond.

Vertrokken.

AMSTERDAM 2 Sept., *Groenewoud* Susanna, Suriname; *Hagedoorn* Cornelia Catharina en 3 *Naatje* Alberdina Edsina, avontuur.
HELVOET 3 Sept., *Sap* Vasco de Gama, Newc.
MAASSLUIS 2 Sept., *Wolthekker* Sophia Klaasina, Libau; *v. Sluis* Geziena en *Mulder* Jantina, avont.
VLISSINGEN 1 Sept., *v. d. Veen* Johanna Gesina, Riga.
KIEL 30 Aug., *Meijer* Cornelia, Petersb.
KROONSTAD 23 Aug., *Vos* Johanna Dorothea, Stettin.
FALMOUTH 31 Aug., *Driest* Wildeman, Nieuwed.; *de Jonge* Marg. Arendina, v. Konst. n. Cork.
TRIEST 30 Aug., *Londt*, *Hm.*, Johannes Alb., Lond.
HARTLEPOOL 30 Aug., *Muntendam* Corn. Math., Ceylon.
SURINAME 2 Aug., *Masdorp* Herm. Franc., Amst.
PADANG 6 Junij, *Kaizer* Zeemeeuw, Amst.
SOERABAYA 1 Julij, *Lupcke* Helena en Anna, Nederland; — 4 *Schuurman* Neptunus, Nederl.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 29sten Augustus tot en met den 4den September 1856 zijn te *Groningen* geboren 22 zoons en 18 dochters; gehuwd 6 paren; overleden 8 ouden en 6 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

LEEK, 3 *September*. De eerste weekmarkt alhier heden gehouden, was boven verwachting druk bezocht. De aangebragte rogge, boekweit, haver, aardappelen, eijeren, boter enz. ging alles vlug tot ferme prijzen van de hand. Algemeen werd de opmerking gemaakt, dat het dorp de Leek voor zoodanige markt eene schoone gelegenheid opleverde, en had men de beste verwachting daarvan voor de toekomst.

ROTTERDAM, 1 *September*. Tarwe: N. Zeeuwsche, Vlaams. en Overm., waarvan een goede aanvoer ter markt was, doch de droogte veel te wenschen overliet, ging heden tot dalende prijzen langzaam en slechts gedeeltelijk van de hand, de beste in den beginne van *f* 15,75 tot *f* 16,50; later van *f* 14,50 tot *f* 15,50; mindere van *f* 12,50 tot *f* 14,25; Jar. mede lager en van *f* 16 tot *f* 18 verkocht; Jarige roode schaarsch en weinig lager; Nieuwe dito meer aangevoerd en lager verkocht: 160, 161 ℔ Jar. Hoogl. Kleefs. *f* 520, *f* 530, *f* 540; 160 ℔ Nieuwe dito *f* 490, *f* 495, *f* 500; 162 ℔ dito *f* 500; 160 ℔ dito Bovenl. Ris *f* 480; 158 ℔ dito Bovenl. *f* 450; 150, 152, 155 ℔ Jarige Rijn *f* 400, *f* 435, *f* 470, *f* 475; 156 ℔ Nass. *f* 490; 161, 162 ℔ Petersb. Cub. *f* 390, *f* 400. — Rogge: Overm., Zeeuws. en Vlaams. 30 ct. lager, *f* 8,70 a *f* 9,40; Buitenl. *f* 5 a *f* 10 hooger met weinig vertier: 150 ℔ Amerik. *f* 295 a *f* 300; 145 ℔ Arch. *f* 260; 143, 144 ℔ Stockh. *f* 255, in veiling 13 last 140 ℔ Stockh. *f* 222 a *f* 226. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. 20 ct. lager; Winter *f* 6,70 a *f* 7,80; dito Zomer *f* 6,50 a *f* 7,10. — Haver 20 ct. lager: Zeeuws. en Inl. Korte *f* 3,50 a *f* 4,50; dito Lange *f* 3 a *f* 4. — Boekweit, op 142 ℔: Jarige N. Brab. *f* 330, *f* 335; Holst. *f* 290, *f* 300, *f* 310; Elbe *f* 315. — Erwten: Zeeuws. Groene *f* 8,25 a *f* 9,10; groote dito *f* 8,50 a *f* 10. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte *f* 9,50 a *f* 11,50; dito Bruine *f* 12 a *f* 14,50; dito Paardenboonen *f* 7,50 a *f* 7,80. — Koolzaad: Vlaamsch gestort $82\frac{1}{2}$ a 83 p. vl.; dito in zakken 81 a 82 p. vl.; puik Overm. in zakken 82 a $82\frac{1}{2}$ à 83 p. vl.; Flakk. 79 tot 81 p. vl.; Haarlemmermeer gestort 79 p. vl. — Kanariezaad schaarsch, *f* 13 a *f* 14.

Van den 2den. Tarwe: 161 ℔ Petersb. Kubanka *f* 390; 152 ℔ Jarige Rijn *f* 435. Rogge: 147 ℔ Limb. *f* 273; Inl. Hennepzaad *f* 260.

AMSTERDAM, 3 *Sept.* Pools. Tarwe ruim prijshoudend; andere soorten stil: 129 ℔ witb. Pools. *f* 535; 126 ℔ b. dito *f* 460, *f* 462; 130 ℔ n. Rijn *f* 470; 130 ℔ roode Amerik *f* 485; 124 ℔ Norder *f* 428. — G dr. Rogge met weinig handel onveranderd, ongedr. bij kleinigheden iets hooger: 120 ℔ o. Pruis. *f* 310; 121 ℔ Amerik. *f* 310; 118, 120 ℔ Arch. *f* 254, *f* 260. — Gerst prijshoudend met goeden handel: 111 ℔ Nieuwe Manheimer *f* 270 zeilende; 98 ℔ Old. Winter *f* 214. — Boekweit door schaarschheid aan benoodigden bij gerijven hooger verkocht: 117 ℔ Holsteins. *f* 315.

Koolzaad flaauwer: Haarlemmermeer *f* 17; Friesch $73\frac{1}{2}$ p. vl.; op 9 vat in Sept. 88 p. vl.; Oct. en Nov. $88\frac{1}{2}$ p. vl. — Lijnzaad prijsh.: 108 ℔ Arch. *f* 310; 114 ℔ Bessarabië *f* $347\frac{1}{2}$. — Raapolie dadelijk in een doen, op levering williger: op 6/w. *f* 53; vlieg. *f* 51,50 a *f* 51,75; Oct. *f* 50 a *f* 50,25; Nov. *f* 49,75 a 50; Dec. *f* 49,50 a *f* 49,75. — Lijnolie dadelijk en op levering williger: op 6/w. *f* 41,25; vlieg. *f* 40; Oct. *f* 37,75 a *f* 38,25; Nov. *f* 37 a *f* 37,50. — Hennepolie op 6/w. *f* 46,25; vlieg. *f* 45.

LONDEN, 1 *Sept.* Van inl. Tarwe was heden een goede voorraad ter markt, doch het meerendeel vochtig zijnde, konde het niet dan tot 5 à 7 sh. verlaging op de notering van l.l. Maandag worden geplaatst. Vreemde was verlaten en werd ord. kwal. mede 1 à 2 sh. lager afgegeven. Gerst, Boonen en Erwten bedongen de koersen der vorige week. Haver vast en puike soorten 6 p. a 1 sh. duurder.

Van den 3den. Granen nominaal onveranderd bij kleinen aanvoer.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

NORG, 2 *September*. De markt was niet zoo druk bezocht als gewoonlijk, daar de regen zeker vele bezoekers heeft tegengehouden; doch de aanvoer en handel in jonge paarden was vlug; veulens zijn verkocht voor *f* 100 à *f* 160 en hooger; enters *f* 150 à *f* 250; twenters *f* 250 a *f* 370, en de anderen naar evenredigheid. De aanvoer van vee was van weinig beteekenis, doch de verkoop ging vlug, zoodat er koeijen verkocht zijn, vroegmelkten, van *f* 100 a *f* 195; melkkoeijen van *f* 70 à *f* 100; vetten van 23 tot 25 cts. de 5 ons.

LONDEN, 1 *Sept.* De aanvoeren van horenvee en schapen van het vasteland gedurende de afgeloopene week waren zeer ruim. Bij het tolkantoor zijn aangegeven: 1844 ossen, 829 kalveren 7899 schapen en 1513 varkens. De voorraad vee ter markt van heden, was zeer ruim, voornamelijk van runderen, zijnde er omstreeks 5000 stuks ter markt, terwijl er van schapen 25,000 stuks ter markt waren. Over het algemeen was de stemming flaauw. Runderen ondergingen eene daling van 2 tot 4 d. en schapen van 2 d. In lammeren, varkens en kalveren kan geen prijsverandering opgegeven worden, doch allen ondervonden eene beperkte vraag.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 3 *September*.

NEDERL., Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $63\frac{13}{16}$, $63\frac{15}{16}$, $63\frac{7}{8}$; Dito Dito 3 pCt. 76, $76\frac{1}{16}$; Dito Dito 4 pCt. $95\frac{1}{8}$, $95\frac{1}{4}$, $95\frac{1}{4}$; Amortisatie-Syndic. $3\frac{1}{2}$ pCt. $90\frac{3}{4}$. — SPANJE, Onb. Stukk. $1\frac{1}{4}$ pCt. $24\frac{7}{8}$, $24\frac{15}{16}$, $24\frac{7}{8}$; Dito 3 pCt. $45\frac{1}{16}$, $45\frac{1}{8}$, $45\frac{1}{16}$; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. $39\frac{3}{4}$, $39\frac{13}{16}$, $39\frac{3}{4}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $45\frac{13}{16}$, $45\frac{3}{4}$. — RUSLAND, Oblig. *Hope en Co.* 1798 en 1816 5 pCt. 104, $104\frac{1}{4}$, 104; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. $103\frac{1}{4}$, $103\frac{3}{4}$, $103\frac{1}{2}$; Cert. $4\frac{1}{2}$ pCt. $96\frac{5}{16}$, $96\frac{3}{8}$; Dito bij *Hope* 4 pCt. 86; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. $85\frac{3}{8}$, $85\frac{7}{16}$; Cert. v. Inschr. in Assign. 6 pCt. $65\frac{1}{4}$. — POLEN, Cert. 4 pCt. 80, $80\frac{1}{2}$; Dito Aand. m. Loting 500 fl. *f* 154, *f* 155, *f* 155.

OOSTENRIJK, Metallieken 5 pCt. $77\frac{7}{8}$, 78, $77\frac{15}{16}$; Dito Nationale 5 pCt. $79\frac{5}{16}$, $79\frac{1}{4}$, $79\frac{5}{16}$; Dito $3\frac{1}{2}$ pCt. $38\frac{1}{4}$; Dito Nieuwe 1847 $2\frac{1}{2}$ pCt. $40\frac{1}{16}$, $40\frac{1}{8}$, $40\frac{1}{8}$; Dito 1851 en 1852 $2\frac{1}{2}$ pCt. $40\frac{1}{16}$, $40\frac{1}{8}$, $40\frac{1}{8}$; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. 86, $86\frac{1}{16}$; N. Weener Loten v. 250 fl. 1854 *f* 327; Pruiss. Loten 1854 *f* 208; Amerik. Bank-Act. $1\frac{1}{4}$; Nap. Cert. bij *L. en B.* 5 pCt. $105\frac{7}{8}$; Braz. 5 pCt. 99; Dito 1839 $98\frac{1}{4}$; Mexik. $21\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$; Dito Onbep. $21\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pCt. 79; Gren. $19\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$; Dito Onb. $19\frac{9}{16}$, $\frac{5}{8}$; Ecuador $14\frac{11}{16}$; Dito Onb. $14\frac{5}{16}$; Landwarr. $4\frac{3}{4}$; Venez. $30\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; Dito Onbep. $30\frac{1}{2}$; 5 pCt. Russen bij *Stieglitz* 5de Serie $95\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$; Dito 6de Serie $96\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{11}{16}$.

Noch van Holl., noch van vreemde effecten verdient handel of variatie eenige bijzondere vermelding. Alleen waren van Oostenr. 5 pCts. Metall. en Nationale meer aangeboden en $2\frac{1}{2}$ pCt. Metall. meer gewild. In genoemde soorten was de omzet vrij levendig.

Spaansche Cred. *f* $77\frac{1}{2}$, *f* $76\frac{1}{2}$, *f* $76\frac{1}{2}$; Aand. Beijersche Spoorw. *f* 39, *f* $38\frac{3}{4}$; 7 pCts. Illinois Central $86\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$.

Koers van het Geld: Beleen. 4; Prolong. $3\frac{1}{2}$; Disc. 4 pCt.

Laatste prijzen te 5 uur: Integralen $63\frac{7}{8}$; Spaansche $1\frac{1}{4}$ pCt. $24\frac{7}{8}$ a $\frac{15}{16}$; Binnenl. 3 pCt. $39\frac{3}{4}$; Metall. 5 pCt. $77\frac{7}{8}$ a $\frac{15}{16}$.

ADVERTENTIEN.

NEDERL. ZENDELINGGENOOTSCHAP.

Afdeeling Onderdendam.

De MEDEWERKENDE en CONTRIBUËRENDE LEDEN der AFDEELING worden uitgenoodigd tot het bijwonen der **VERGADERING**, welke, in gevolge het Reglement, zal gehouden worden te ***Onderdendam***, op **Woensdag den 10den September** e.k., ten Huize van de Wed. ELINGA, *des namiddags te* 3 *uur*. In deze Vergadering zal het VERSLAG van den AFGEVAARDIGDE ter ALGEMEENE VERGADERING dezes jaars medegedeeld, en, behalve 'tgeen in het Reglement voorgeschreven is, verschillende GEWIGTIGE ZAKEN besproken worden.

De Secretaris der Afdeeling:
J. DOUWES, Jr.

MAATSCHAPPIJ VAN LAND- EN TUINBOUW

DE MARNE.

GEWONE VERGADERING op WOENSDAG den 10den September e.k.

J. P. MÜLLER, *Secretaris*.

Zangfeest

van de ZANGVEREENIGING ***WESTERKWARTIER***, te **Zuidhorn**, op VRIJDAG den 12den September 1856, des n. m. te 3 uur; — onder medewerking van de HOORNMUZIJK van het 7de Reg. Inf.

De Gecombineerde Harddraverij

VAN

Hoogezand en *Martenshoek*.

zal dit jaar te **Hoogezand** plaats hebben op **WOENSDAG den 10den September.**

PRIJS: **twee fraaije Porseleinen MODERATEURLAMPEN**, naar den laatsten smaak.

PREMIE: **een briljant Zilveren INKTSTEL.**

Alle Paarden, die ten genoege van de Keurmeesters zijn zullen worden toegelaten. KEURING der Paarden bij den Heer K. J. NEVEN, om 12 uur. OPEN TAFEL om 1 uur. RIJDEN precies om 2 uur. Na afloop daarvan **MUZIJK.**

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

⁎ Getrouwd:

M. L. SCHAAP
met
ROOSJE COHEN,
van *Harlingen*.

GRONINGEN, 4 September 1856.
Eenige kennisgeving.

⁎ SAPPEMEER, 2 September 1856. Bevallen van een' ZOON SEBIENA BAKKER — VAN DER BAAN.

⁎ Bevallen van een' ZOON C. L. BULSING, geliefde Echtgenoot van

J. J. BULSING, B.zn.

GRONINGEN, 3 September 1856.
Eenige kennisgeving.

⁎ Heden avond overleed, in den ouderdom van 26 jaren en 8 maanden, aan de gevolgen eener langdurige ongesteldheid, mijne dierbare Echtgenoot, TIESSINA LIMBORGH, met wie ik slechts ruim 2¼ jaar in den echt ben vereenigd geweest.

GRONINGEN, 29 Augustus 1856.

O. LOFVERS,
Apotheker.

Eenige kennisgeving.

⁎ Heden overleed mijne hartelijk geliefde Echtgenoot, FOKELINA TIGLAAR, in den ouderdom van ruim 38 jaren; precies 15 jaren mogt ik met haar in huwelijksliefde leven; drie Kinderen zijn mij van zeven lievelingen overgebleven.

Men gelieve deze algemeene voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

GRONINGEN, 1 September 1856.

JAN ANDRIES JONKHOFF,
Meubelmaker en *Steenkooper*.

⁎ Heden overleed ons jongste Zoontje HINDRIK, in den ouderdom van ruim 10 maanden.

GRONINGEN, 2 September 1856.

H. MEES.
J. MEES, geb. KEIZER.

Eenige kennisgeving.

⁎ Na eene zeer korte ongesteldheid overleed heden middag te 12 uur ons Zoontje PIETER, in den ouderdom van ruim 7¼ jaar.

WINSCHOTEN, 2 September 1856.

R. FOLKERS.
J. LUDENS.

Eenige algemeene kennisgeving.

⁎ Het KIND, over welks geboorte wij ons voor 4 dagen zoo zeer verheugden, nam de Alwijze heden weder tot zich.

GROOTEGAST, 3 September 1856.

R. BOSMA.
W. C. NIEWEG.

Eenige kennisgeving.

⁎ Bij de Wedw. **BORLEFFS** en **TEN HAVE**, Boekhandelaars te *Amsterdam*, te bekomen:

KLEINE GEDICHTEN

VOOR DE LIEVE JEUGD AAN DE HOOGERE SCHOLEN,

naar Mr. ***HIERONIJMUS VAN ALPHEN***, door een' Student. Vijfde Druk, in net Cartonnen Bandje. Prijs 50 Cent.

⁎ Door de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, wordt met het beste succes gedebiteerd:

HET TOONEEL

VAN DEN

Oorlog in Azie.

Prof. Dr. ***KARL KOCH***,

DE

Caucasische Landen en Armenië,

IN REISTAFEREELEN VAN

Curzon, K. Koch, Macintosh, Spencer en Wilbraham;

VERTAALD DOOR

J. J. A. GOEVERNEUR.

Prijs *f* 2—90.

De Katholieke

EN

Protestantsche Natien

ONDERLING VERGELEKEN
UIT HET DRIELEDIG OOGPUNT VAN
Welvaren, Verlichting en Zedelijkheid.
DOOR

NAPOLÉON ROUSSEL.

Met eene Voorrede van
Prof. P. HOFSTEDE DE GROOT.
2 Deelen. Prijs *f* 7.00.

Aan de Inteekenaren is verzonden: No. **18** van het

GODSDIENSTIG HUISBLAD.

Stichtelijke Lectuur voor Verstand en Hart,

ONDER HOOFDREDACTIE VAN

Dr. E. J. DIEST LORGION

EN MEDEWERKING VAN EEN AANTAL MET ROEM BEKENDE VADERLANDSCHE GELEERDEN.

Inhoud. *Bijbelverklaring:* Inleiding tot den brief aan de Galathen. — *Kerk. Geschiedenis:* De oudste Apologeten, II. — *Mengelingen:* De beste greep, door J. H. SONSTRAL. — Snippers.

Jaarlijks verschijnen 26 Nommers in roijaal octavo, tegen den prijs van *f* 4—00.

⁎ Bij **M. GEERTSEMA**, Jr., in de N. Ebbingestraat te *Groningen*, lett. O no. 28, is uitgegeven:

BOMBARDEMENT

UIT HET

OORIJZER-BASTION;

op de **hernieuwde Oorlogsverklaring** van **J. J. BANGE**, Em. Ev. Luth. Predikant te *Sappemeer*.

Prijs 10 cts.

De Verkooping van Panden,

welke in de Maanden **Mei, Junij** en **Julij 1855**, in de **BANK VAN LEENING** te *Groningen* zijn **verzet**, en geteekend met de Letters G, H en I, zal plaats hebben op **Woensdag** en **Donderdag** den 17den en 18den September e.k.

De DIJKREGTERS van de *OMMELANDERWIJK*, Gemeente *Veendam*, maken mits deze bekend, dat de **SCHEEPVAART** langs de ***OMMELANDERWIJK*** van af den **achtsten September aanstaande**, tot **nadere bekendmaking** zal zijn **GESTREMD.**

OMMELANDERWIJK, 4 September 1856.

De Dijkregters:
H. J. SLIM.
R. R. NIEBOER.

⁎ Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van den Heer C. G. PLAAT, op MAANDAG den 15den September 1856, des avonds te zes uur, ten Huize van den Logementhouder B. CRAKER, te *Beerta*, in openlijke veiling te verkoopen:

I. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 2 Bunders, 60 Ellen *Land*, te *Ekamp* gelegen, zullende tot vaste huur doen *f* 20—00.

II. Den EIGENDOM van dien.

III. De VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 3 Bunders, 28 Roeden, 30 Ellen *Land*, mede aldaar gelegen, zullende tot vaste huur doen *f* 40—00.

IV. Den EIGENDOM van dien.

De Verkoop-Conditiën liggen ter lezing ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

GROOTE

HOUTBOELDAG.

Mr. **H. P. WICHERS**, Notaris te *Leek*, gedenkt, op WOENSDAG den 17den September 1856, des voormiddags precies te 9 uur, ten verzoeke van de Wedw. en Erven wijlen JAN JAKOBS MULDER, in leven Scheepsbouwer en Zaagmolenaar te *Leek*, publiek, op Boelgoeds-Voorwaarden, op de WERF en SCHILHOEK te *Leek*, te verkoopen:

Eene groote partij **zeer zware** EIKEN BALKEN, BOOMEN, KROM- en KLAMPHOUT, PALEN, GEZAAGDE POSTEN, BEUKEN BOOMEN; geschikt voor grooten en kleinen Scheepsbouw, alsmede voor Stel- en Molenmakerij; WRINGHOUT, ENZ.

TE HUUR,

om den 1sten November te aanvaarden: eene **BEHUIZING** in de Pelsterstraat, letter F no. 29. Te bevragen bij den Bewoner.

BIJ TOEVAL TE HUUR,

voor negen of meer jaren:

Eene groote ruime **WINKELBEHUIZING** op een' der beste Standen dezer Stad. Te bevragen bij den Notaris Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z.

Obligatiën 3 pCt. Portugal 1853.

De ondergeteekende belast zich met het naar *Londen* **opzenden** van bovenstaande **OBLIGATIËN** ter verkrijging der £ 3 **UITGESTELDE SCHULD**, alsmede van het **CERTIFICAAT** tot **eventuele verhooging** der **Renten**, ingevolge decreet van den 26sten Julij l.l. De kosten worden zoo min mogelijk berekend.

Wedw. H. A. ISRAËLS ZOON.

Obligatiën 3 pCt. Portugal 1853.

De ondergeteekenden belasten zich met het **opzenden** van bovenstaande **OBLIGATIËN**, ter verkrijging van **£ 3 UITGESTELDE SCHULD**, benevens het **CERTIFICAAT** tot **eventuële verhooging der Rente.**

MESDAG & ZONEN.

Obligatiën 3 pCt. Portugal 1853.

De ondergeteekende belast zich met het **opzenden** van bovenstaande **OBLIGATIËN**, ter verkrijging van £ 3 uitgestelde Schuld en Rente-Certificaat.

W. F. UNIA VAN NAERSSEN.

De ondergeteekende belast zich met het **opzenden** der **3 pCt. PORTUGESCHE OBLIGATIËN**, ter bekoming van **£ 3 UITGESTELDE SCHULD** en **RENTE-CERTIFICAAT.**

J. A. VAN HASSELT,
Oosterstraat, lett. D no. 27.

De ondergeteekende heeft de eer zijne Stad- en Landgenooten te berigten, dat hij zich als **TABAKSFABRIKANT**, en **KOOPMAN** in **KRUIDENIERSWAREN, STERKE DRANKEN** en **LIKEUREN** gevestigd heeft in de **Nieuwe Ebbingestraat**, in het Huis vroeger bewoond door den Heer W. KEIZER, alwaar thans ***het Wapen van Hunsingo*** voorhangt. Hij beveelt zich ten vriendelijkste in de gunst van het Publiek aan, en zal trachten door goede waar en zuinige prijzen zich het vertrouwen waardig te maken.

GRONINGEN, 4 September 1856.

WILLEM Hz. MIEDENDORP.

J. H. BONGAERTZ,

Horlogiemaker in de Gelkingestraat te *Groningen*, ten Huize van de W. R. TIDDENS, rekommandeert zich in het **herstellen** van alle soorten van **HORLOGIËN** en andere **UURWERKEN.**

De ondergeteekende maakt aan zijne geëerde Stadgenooten bekend, dat hij bij het **KLEERMAKEN** het **LEEDAANZEGGEN** is begonnen, en verzoekt tevens vriendelijk om gunst en rekommandatie, alsmede in alles, wat daarmede in betrekking staat; hij zal trachten, door eene accurate en zeer zuinige bediening, zich de gunst zijner Stadgenooten waardig te maken.

GRONINGEN, 4 September 1856.

A. RIDDER,
Kleermaker en *Leedaanzegger*,
in de Zwanenstraat, lett. K no. 57.

Bij den Vleeschhouwer **J. T. HAVINGA**, aan Der-A, zal op heden worden geslagt: Een buitengewoon puik vet en blank **ZOETEMELKS KALF.**

Bij den COMMISSARIS DES KONINGS te *Groningen* wordt tegen den 1sten November e.k. een **HUISKNECHT** gevraagd.

CIBARIA SALUBERRIMA,

IN PLAATS VAN

REVALENTA ARABICA.

De **CIBARIA** is het BESTE VOEDSEL voor jonge Kinderen en zwakke Menschen. Zij werkt spoediger, is smakelijker en veel goedkooper dan DU BARRY'S **Revalenta**, en heeft velen reeds hare heilzame krachten getoond. Zij wordt afgeleverd in **blikken bussen**, inhoudende: 12½, 25 en 50 Ned. Looden, voor 45 Cts., 80 Cts. en *f* 1,50; de Prima voor 75 Cts., *f* 1,40 en *f* 2,50; te *Groningen* bij den Heer R. T. TIDDENS; verder in de bekende Depôts, en aan het MAGAZIJN te *'s Gravenhage*, bij den Fabrikant J. A. VAN WIJK.

REVALENTA ARABICA.

Mijne Echtgenoot, welke sedert vele jaren aan de borst lijdende was, werd in den aanvang van dit jaar zoo gevaarlijk ziek, dat ik haren dood te gemoet zag. Middelen, welke zich in andere gevallen van etterzakken heilzaam betoond hadden, weigerden hier volkomen hunne dienst, terwijl de zwakte dagelijks toenam. Op raad van eenen vriend in *Hannover*, even als ik Doctor in de Geneeskunde, die zich bij voorkeur met borstlijders bezig hield, en de **Revalenta Arabica** sedert hare ontdekking vaak aanwendt, liet ik ze ook mijne vrouw gebruiken, en ik moet in gemoede bekennen, dat dit zoo verschillend beoordeelde middel mijne stoutste verwachting overtroffen heeft. Mijne Vrouw herstelde van oogenblik tot oogenblik, hare zwakte verminderde langzamerhand, en nadat zij dit voedingsmeel gedurende zes weken gebruikt had, was haar toestand zoo in het oogloopend verbeterd, dat zij nog slechts enkele oogenblikken op den dag te bed behoefde te blijven. Reeds na 14 dagen was het zoo uitputtende nachtelijke zweeten opgehouden, het opgeven verminderde en de gezondheidstoestand en krachten mijner Vrouw kunnen gezegd worden geëvenredigd te zijn aan haren ligchaamsbouw, daar zij reeds gedurende eenige uren daags hare huiselijke bezigheden kan verrigten. Met dankbaarheid jegens het Opperwezen voor deze herstelling, reken ik het mij tot pligt, de uitstekende werking der **Revalenta Arabica** in borsttering bekend te maken.

MAAGDENBURG, 16 September 1853. Dr. GRIES.

DU BARRY'S REVALENTA geneest volkomen al de volgende ziekten:

Verstoppingen, maagkramp, maagpijn, hoest, aamborstigheid, diarrhaea, oprispingen, zuur, kolijk, zenuwziekten, stuipen, vloed, zinkings, slijm, aandoeningen van lever en nieren, hartkloppingen, hoofdpijn, duizeling, graveel, vernaauwingen, maagkanker, scheurbuik, klieren, tering, rheumatische aandoeningen, griep, misselijkheid en braking.

Het is zonder tegenspraak de eenvoudigste en minst kostbare wijze van genezing. Gezond, voedend en krachtgevend, kan zij alle andere spijzen vervangen. Men bereidt ze op verschillende wijzen voor ontbijt, tusschenuurtje, middagmaal en avondeten. Een maaltijd kost slechts 6¼ a 10 Centen, naar gelang men eene groote of kleine Bus neemt.

De prijs is 87½ Ct., 2, 3½, 8 en 16 Gulden, in onderstaande Depôts.

Amsterdam, VERKOOPHUIS; *Appingedam*, S. RITSEMA; *Assen*, H. P. A. VAN GORCUM; *Delfzijl*, T. H. WIJNTJES; *Groningen*, C. RIKKERS en M. GAASBEEK; *Hoogezand*, F. M. DIKEMA; *Meppel*, A. JEULEN en Co.; *Nieuwolda*, R. P. v. CALCAR; *Noordbroek*, W. B. TEDINGA; *Pekela*, J. T. FELDBRUGGE en FELDBRUGGE en Co.; *Sappemeer*, Wedw. S. SCHELTENS; *Slochteren*, H. B. HOOGHOUDT; *Stadt-Kanaal*, H. KREKEL; *Steenwijk*, K. TIMMERMANS; *Uithuizen*, J. SCHUURMAN NIEVEEN; *Veendam*, S. SAVENIJE; *Winschoten*, G. WASMAN en in de bekende Dépôts in de andere Steden.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

Augustus 1856.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
24	764,84	764,02	763,46	14,0	16,0	14,2	0,84	0,80	0,89	Z.W.t.W.	Z.Z.W.	Z.t.W.	betrokken.	betrokken.	bewolkt.
25	760,94	758,90	756,34	15,9	19,1	16,9	0,99	0,81	0,90	Z.Z.W.	Z.W.t.Z.	Z.Z.W.	„	bewolkt.	betrokken.
26	753,04	755,31	757,06	15,8	15,7	13,4	0,91	0,78	0,89	W.	W.	W.	bewolkt.	„	„
27	754,82	752,78	755,07	14,0	15,7	13,1	0,95	0,97	0,96	Z.W.t.W.	N.W.t.W.	N.N.W.	betrokken.	betrokken.	„
28	756,82	757,50	754,55	12,7	15,1	12,4	0,90	0,78	0,97	W.N.W.	Z.W.	Z.Z.O.	„	„	regen.
29	752,86	755,63	759,90	16,5	16,8	13,0	0,87	0,67	0,77	W.t.Z.	W.	W.N.W.	„	„	bewolkt.
30	765,69	766,15	765,07	13,7	16,3	13,3	0,76	0,70	0,89	W.N.W.	W.N.W.	N.O.	bewolkt.	bewolkt.	helder.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.